Věcný záměr zákona o výrobcích s ukončenou životností

Ministerstvo životního prostředí, 2. 11. 2014

Obsah

A. Přehled právních předpisů vztahujících se k věcnému záměru ..... - 4 -
B. Zhodnocení stávající právní úpravy ..... - 5 -
C. Návrh věcného řešení ..... - 6 -
1. Předmět navrhované právní úpravy ..... - 6 -
2. Cíle a základní zásady ..... - 7 -
3. Působnost zákona a jeho vztah k zákonu o odpadech ..... - 7 -
4. Základní pojmy ..... - 8 -
5. Obecné povinnosti ..... - 11 -
5.1. Obecné povinnosti každého při nakládání s vybranými výrobky a výrobky s ukončenou životností ..... - 11 -
5.2. Obecné povinnosti při výrobě a uvádění vybraných výrobků na trh ..... - 11 -
6. Zpětný odběr ..... - 11 -
7. Povinnosti výrobců a forma jejich plnění ..... - 13 -
7.1. Samostatné plnění ..... - 14 -
7.2. Kolektivní plnění ..... - 15 -
8. Pověřený zástupce ..... - 22 -
9. Seznam výrobců ..... - 22 -
10. Registr míst zpětného odběru ..... - 24 -
11. Evidence a roční zpráva ..... - 24 -
12. Zvláštní část ..... - 25 -
12.1. Elektrozařízení ..... - 25 -
12.2. Baterie a akumulátory ..... - 29 -
12.3. Pneumatiky ..... - 34 -
12.4. Vozidla ..... - 36 -
13. Sankce ..... - 43 -
14. Výkon státní správy ..... - 43 -
14.1. Ministerstvo životního prostředí ..... - 44 -
14.2. Ministerstvo průmyslu a obchodu ..... - 45 -
14.3. Česká inspekce životního prostředí ..... - 45 -
14.4. Česká obchodní inspekce ..... - 46 -

14.5. Celní a finanční úřady ..... - 46 -

14.6. Krajské úřady ..... - 47 -

14.7. Obecní úřady..... - 47 -

Obecní úřad ukládá fyzickým osobám pokuty za přestupky, kterých se fyzická osoba dopustí porušením povinností stanovených tímto zákonem.Přílohy k zákonu ..... - 47 -

D. Zhodnocení souladu navrhovaného řešení s ústavním pořádkem České republiky ..... - 51 -

E. Zhodnocení souladu navrhovaného řešení s právními předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie, obecnými právními zásadami práva Evropské unie a mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána . - 51 -

F. Předpokládané sociální dopady a dopady navrhovaného řešení na životní prostředí ..... - 52 -

G. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a k ochraně soukromí a osobních údajů..... - 52 -

A. Přehled právních předpisů vztahujících se k věcnému záměru

a) Právní předpisy Evropské unie

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech a o zrušení některých směrnic
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/19/EU o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (OEEZ)
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/66/ES o bateriích a akumulátorech a o odpadních bateriích a akumulátorech
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/56/EU, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/66/ES o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech, pokud jde o uvádění na trh přenosných baterií a akumulátorů obsahujících kadmium, které jsou určené do bezšňůrových elektrických nástrojů, a knoflíkových článků s nízkým obsahem rtuti, a kterou se zrušuje rozhodnutí Komise 2009/603/ES
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/53/ES o vozidlech s ukončenou životností
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 517/2014/EU o fluorovaných skleníkových plynech a o zrušení nařízení č. 842/2006/ES

b) Zákony

- zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů (zákon o obecné bezpečnosti výrobků), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zajištění základu daně z příjmů, ve znění

pozdějších předpisů
- zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech

c) Prováděcí právní předpisy

- nařízení vlády č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, Seznam nebezpečných odpadů a seznamy odpadů a států pro účely vývozu, dovozu a tranzitu odpadů a postup při udělování souhlasu k vývozu, dovozu a tranzitu odpadů (Katalog odpadů), ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 383/2001 o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 352/2005 o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady a o bližších podmínkách financování nakládání s nimi (vyhláška o nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady), ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 170/2010 Sb., o bateriích a akumulátorech a o změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 465/2013 Sb., o stanovení vzoru návrhu na zápis do Seznamu povinných osob v oblasti zpětného odběru pneumatik a obsahu roční zprávy o plnění povinnosti zpětného odběru pneumatik
- vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady z autovraků, vybraných autovraků, o způsobu vedení jejich evidence a evidence odpadů vznikajících v zařízeních ke sběru a zpracování autovraků a o informačním systému sledování toků vybraných autovraků (o podrobnostech nakládání s autovraky), ve znění vyhlášky č. 54/2010 Sb.
- vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 374/2008 Sb., o přepravě odpadů a o změně vyhlášky č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, Seznam nebezpečných odpadů a seznamy odpadů a států pro účely vývozu, dovozu a tranzitu odpadů a postup při udělování souhlasu k vývozu, dovozu a tranzitu odpadů (Katalog odpadů), ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 341/2002 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

B. Zhodnocení stávající právní úpravy

Platný zákon o odpadech byl schválen v roce 2001. Tento zákon je koncipován jako systematická a komplexní právní úprava odpadového hospodářství, která zajišťuje též povinnou implementaci pro tuto oblast platných předpisů EU. Zákon o odpadech byl od doby svého schválení mnohokrát novelizován. Postupně tak byla nově zavedena, upravena nebo doplněna zejména problematika integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností, poplatků za komunální odpad, autovraků,

přeshraniční přepravy odpadů, PCB, elektrozařízení a elektroodpadu, baterií a akumulátorů a hierarchie způsobů nakládání s odpady.

V důsledku tohoto značného zásahu do původní koncepce, resp. rozsahu zákona se jeví současné znění zákona jako velmi komplikované, nepřehledné a obtížně aplikovatelné. V rámci aplikace stávajícího zákona se některé zavedené instituty neosvědčily nebo potřebují upravit, jiné instituty naopak zcela chybí. Zároveň se stále v souladu s rozvojem vědeckých poznatků operativně vyvíjí a mění i již transponované evropské právní předpisy. Tím je dána potřeba zcela nové koncepce i detailní úpravy problematiky odpadového hospodářství. S novou právní úpravou v této oblasti počítají také Rozšířené teze rozvoje odpadového hospodářství v ČR schválené usnesením vlády ČR ze dne 25. srpna 2010 č. 604. Vyčlenění pravidel pro nakládání s výrobky s ukončenou životností do samostatného zákona vychází také z materiálu „Návrhy na řešení opatření k posílení konkurenceschopnosti a rozvoje podnikání v České republice z pohledu ochrany životního prostředí“ (tzv. „ekoaudit“), který byl dne 31. května 2010 schválen vládou ČR (usnesení č. 419) a který je cílený na zjednodušení environmentální legislativy, resp. na snížení administrativní náročnosti procesů spojených s ochranou životního prostředí.

Problematika vybraných výrobků (elektrozařízení, baterie, autovraky a pneumatiky) je doposud součástí právní úpravy problematiky odpadového hospodářství, ale svou specifičností se natolik vymyká systematice základního odpadového režimu, že se jeví jako praktičtější ji oddělit do samostatného zákona. To následně umožní i pružnější provádění změn v návaznosti na novelizace směrnic týkající se vybraných výrobků, které reagují na vědecký a technologický pokrok.

C. Návrh věcného řešení

1. Předmět navrhované právní úpravy

Zákon o výrobcích s ukončenou životností (dále jen „zákon“) upravuje práva a povinnosti osob při nakládání s vybranými výrobky v celém jejich životním cyklu, tedy od jejich uvedení na trh až po jejich zpracovaní poté, kdy se staly odpadem. Zákon vychází z principu rozšířené odpovědnosti výrobce a stanoví ve vztahu k vybraným výrobkům především povinnosti jejich výrobcům s cílem zajistit ekologické nakládání s těmito výrobky na konci jejich životnosti. Za výrobce jsou dle jednotlivých komodit považovány osoby, které výrobek vyrobí nebo uvedou na trh v ČR, případně osoby, jejichž značka se objeví na výrobku. Předmětem úpravy zákona je tak regulace obsahu nebezpečných látek ve vybraných výrobcích, prevence vzniku odpadů z vybraných výrobků, regulovaný zpětný odběr či sběr vybraných výrobků s cílem zajistit co největší podíl jejich opětovného využití a recyklace a zavedení zvláštních pravidel pro nakládání s odpadními vybranými výrobky včetně jejich využití a odstranění.

Vybranými výrobky jsou:

a) elektrická a elektronická zařízení (elektrozařízení)

b) baterie a akumulátory

c) pneumatiky

d) vozidla

V obecné části zákona jsou nejprve vymezeny předmět úpravy a základní pojmy a dále jsou stanoveny obecné povinnosti při zbavování se výrobků s ukončenou životností a povinnosti při výrobě a uvádění vybraných výrobků na trh s důrazem na předcházení vzniku odpadů. Dále jsou zde obsažena společná ustanovení upravující základní pravidla pro zpětný odběr a způsoby plnění povinností výrobců, včetně pravidel pro vznik a fungování kolektivních systémů. Zvláštní část zákona pak obsahuje právní úpravu nakládání s jednotlivými vybranými výrobky, která odráží jejich specifika.

2. Cíle a základní zásady

Cílem zákona je především zajištění vysoké úrovně ochrany životního prostředí a lidského zdraví před negativními dopady ze vzniku odpadů z vybraných výrobků v souladu s příslušnými předpisy Evropské unie. Zákon klade důraz na předcházení vzniku odpadů z výrobků s ukončenou životností a dále na jejich opětovné použití, recyklaci a jiné formy využití tak, aby se snížilo množství odpadu určeného k odstranění a zároveň aby bylo dosaženo efektivního využívání zdrojů k opětovnému získávání druhotných surovin.

Právní úprava je založena na principu rozšířené odpovědnosti výrobce v celém životním cyklu výrobku. V souladu s touto zásadou jsou povinnosti původce odpadu ve smyslu zákona o odpadech v obecné rovině nahrazeny povinnostmi výrobce (s výjimkou výrobce vozidel – viz dále).

Dalšími cíli či zásadami, z nichž zákon vychází, jsou:

a) zajištění souladu s předpisy Evropské unie a kontinuity se stávající právní úpravou,

b) zajištění systému zpětného odběru či sběru vybraných výrobků odděleně tak, aby bylo minimalizováno jejich odstraňování ve formě směsného komunálního odpadu,

c) zajištění zpracování výrobků s ukončenou životností s důrazem na použití nejlepších dostupných technik,

d) rovný přístup ke všem zúčastněným subjektům (zejména výrobcům, konečným uživatelům, kolektivním systémům, zpracovatelům, obcím),

e) zvýšení informovanosti konečného uživatele o jemu dostupných místech zpětného odběru vybraných výrobků,

f) zajištění odpovídající účasti konečného uživatele a jeho motivace, aby se podílel na podpoře procesu opětovného použití, recyklace či jiného využití výrobků s ukončenou životností,

g) nepřenášení povinností a odpovědnosti za rizika z výrobce na stát a obce,

h) zajištění dostatečných finančních zdrojů pro nakládání s výrobky s ukončenou životností v souladu se zákonem stanovenými požadavky,

i) zefektivnění kontrolní činnosti,

j) dosažení cílů stanovených ve strategických dokumentech v oblasti odpadového hospodářství a podpora Politiky druhotných surovin ČR.

3. Působnost zákona a jeho vztah k zákonu o odpadech

V souladu s právní úpravou EU se zákon vztahuje na vybrané výrobky bez ohledu na jejich tvar, objem, hmotnost, materiálové složení, použití a značku a bez ohledu na to, zda jsou na trh uváděny samostatně nebo jako součást funkčních celků, a na odpad z těchto výrobků a jeho zpracování.

Zákon upravuje veškerá práva, povinnosti a technické požadavky týkající nakládání s vybranými výrobky s výjimkou vozidel od jejich předání na místo zpětného odběru, případně poslednímu prodejci, do okamžiku jejich předání osobě oprávněné k jejich zpracování nebo recyklaci nebo k přeshraniční přepravě. Jedná se tedy o komplexní úpravu nakládání s vybranými výrobky v této fázi. V případě vozidel upravuje zákon nakládání s nimi od okamžiku jejich předání provozovateli zařízení ke sběru vozidel s ukončenou životností až po jejich zpracování.

Zákon má ve vztahu k zákonu o odpadech postavení zvláštní právní normy a použije se tedy přednostně. Zákon o odpadech se jako obecná právní norma použije ve fázi nakládání s vybranými výrobky od okamžiku jejich předání osobě oprávněné k jejich zpracování nebo k přeshraniční přepravě, nestanoví-li zákon o výrobcích s ukončenou životností jinak.

Ve fázi nakládání s vybranými výrobky s výjimkou vozidel od jejich předání na místo zpětného odběru nebo poslednímu prodejci do okamžiku jejich předání osobě oprávněné k jejich zpracování nebo k přeshraniční přepravě upravuje zákon tzv. zjednodušený odpadový režim. Ten spočívá především v omezení administrativních povinností provozovatele místa zpětného odběru, oproti osobám oprávněným k nakládání s odpady podle zákona o odpadech, a administrativy spojené s přepravou vybraných výrobků, které se staly odpadem. Ve zjednodušeném odpadovém režimu se použije právní úprava obsažená v tomto zákoně a dále ta ustanovení zákona o odpadech, o nichž to tento zákon stanoví.

Problematika vozidel s ukončenou životností je řešena ve standardním odpadovém režimu s důrazem na povinnost předcházet vzniku odpadů.

4. Základní pojmy

Zákon definuje základní právní pojmy:

vybraný výrobek – elektrozařízení, baterie nebo akumulátor, pneumatika nebo vozidlo,

výrobek s ukončenou životností – odpadní elektrozařízení, odpadní baterie nebo akumulátor, odpadní pneumatika nebo vozidlo s ukončenou životností,

elektrické nebo elektronické zařízení (dále jen „**elektrozařízení**“) - zařízení, jehož funkce závisí na elektrickém proudu nebo na elektromagnetickém poli nebo zařízení k výrobě, přenosu a měření elektrického proudu nebo elektromagnetického pole, které je určeno pro použití při napětí nepřesahujícím 1000 V pro střídavý proud a 1500 V pro stejnosměrný proud,

odpadní elektrozařízení - elektrozařízení, které se stalo odpadem, včetně komponentů, konstrukčních dílů a spotřebních dílů, které v tom okamžiku jsou součástí zařízení,

baterie nebo akumulátor - zdroj elektrické energie generovaný přímou přeměnou chemické energie, který se skládá z jednoho nebo více primárních článků neschopných opětovného nabití nebo z jednoho nebo více sekundárních článků schopných opětovného nabití; baterie nebo akumulátory se dále dělí do skupin

přenosných baterií nebo akumulátorů, průmyslových baterií nebo akumulátorů a automobilových baterií nebo akumulátorů,

odpadní baterie nebo akumulátor – baterie nebo akumulátor, které se staly odpadem,

pneumatika – pružná součást sestavy kola, která je z přírodního nebo syntetického kaučuku a vyztužujících materiálů bez ráfku, s výjimkou kola k použití na zařízeních tažených či tlačených pěšky jdoucí osobou, na jízdních kolech a na osobních zdravotnických prostředcích či rehabilitačních a kompenzačních pomůckách. Pneumatikou se rozumí i protektorovaná pneumatika,

odpadní pneumatika – pneumatika, která se stala odpadem,

vozidlo – vozidlo kategorie M1, M2, M3, N1, N2 nebo N3 podle zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, nebo tříkolové motorové vozidlo vymezené ve směrnici 92/61/EHS, s výjimkou motorových tříkolek,

vozidlo s ukončenou životností – vozidlo, které se stalo odpadem,

výrobce – výrobce elektrozařízení, výrobce baterií nebo akumulátorů, výrobce pneumatik nebo výrobce vozidel,

výrobce elektrozařízení – právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, která bez ohledu na způsob prodeje, včetně použití prostředků komunikace na dálku,

i) pod vlastní značkou vyrábí a uvádí na trh elektrozařízení a je v České republice usazena,

ii) prodává pod vlastní značkou elektrozařízení vyrobená jinými dodavateli, neobjevuje-li se na zařízení značka osoby podle bodu i), a je v České republice usazena,

iii) v rámci své podnikatelské činnosti uvádí elektrozařízení nabytá z jiného státu na trh a je v České republice usazena, nebo

iv) prodává elektrozařízení prostřednictvím prostředků komunikace na dálku přímo konečným uživatelům do České republiky z jiného státu, kde je usazena,

výrobce baterií nebo akumulátorů – právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, která bez ohledu na způsob prodeje, včetně použití prostředků komunikace na dálku, uvádí na trh v rámci své podnikatelské činnosti baterie nebo akumulátory, včetně baterií nebo akumulátorů zabudovaných do vozidel, elektrozařízení nebo do jiných výrobků nebo k nim přiložených,

výrobce pneumatik – právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, která bez ohledu na způsob prodeje, včetně použití prostředků komunikace na dálku, uvádí na trh v rámci své podnikatelské činnosti pneumatiky nebo funkční celky, jejichž součástí nebo příslušenstvím jsou pneumatiky, nejde-li o osobu, která uvádí na trh pouze pneumatiky přímo určené k dalšímu uvedení na jakýkoliv jiný trh mimo Českou republiku jako součást či příslušenství funkčního celku,

výrobce vozidel – konečný výrobce vozidla, který jej uvedl v České republice na trh, nebo akreditovaný zástupce ustanovený konečným výrobcem vozidla podle zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, který vozidlo uvedl v České republice na trh,

zpětný odběr – odebírání vybraných výrobků od konečných uživatelů v místě zpětného odběru nebo posledním prodejcem za podmínek stanovených tímto zákonem,

místo zpětného odběru – místo určené výrobcem, ve kterém jsou zpětně odebírány vybrané výrobky,

veřejné místo zpětného odběru – místo zpětného odběru, které je volně přístupné každému konečnému uživateli,

systém – síť míst zpětného odběru a zařízení ke zpracování, využití a odstranění výrobků s ukončenou životností a smluvní vztahy mezi jejich provozovateli a výrobci, jejichž cílem je zajištění zpracování a využití zpětně odebraných výrobků s ukončenou životností,

individuální systém – systém vytvořený a provozovaný samostatně a na vlastní náklady jedním výrobcem,

kolektivní systém – systém vytvořený výhradně výrobci nebo výhradně provozovateli solárních elektráren, jejichž součástí jsou solární panely uvedené na trh do dne 1. 1. 2013, a provozovaný právnickou osobou odlišnou od výrobce nebo provozovatele solární elektrárny, která je oprávněna k provozování kolektivního systému. Kolektivní systém určený pro solární panely uvedené na trh do 1. 1. 2013 a tvořený provozovateli těchto solárních panelů může být provozován pouze pro tyto solární panely.,

provozovatel kolektivního systému – právnická osoba založená jako akciová společnost se sídlem na území České republiky, která provozuje kolektivní systém na základě oprávnění vydaného podle tohoto zákona,

uvedení na trh – první úplatné nebo bezúplatné předání výrobku jiné osobě v České republice jeho výrobcem nebo osobou, která jej nabyla z jiné členské země Evropské unie. Za uvedení na trh se považuje též dovoz výrobku,

uvedení do oběhu – každé úplatné nebo bezúplatné předání výrobku jiné osobě v České republice po jeho uvedení na trh,

dovoz – propuštění výrobku ze země mimo Evropskou unii na území České republiky do celního režimu volného oběhu, uskladňování v celním skladu, aktivního zušlechťovacího styku, přepracování pod celním dohledem nebo dočasného použití,

distributor – ten, kdo v dodavatelském řetězci provádí následnou obchodní činnost po uvedení vybraného výrobku na trh,

poslední prodejce – právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, která bez ohledu na způsob prodeje, včetně použití prostředků komunikace na dálku, dodává v rámci své podnikatelské činnosti vybrané výrobky konečnému uživateli. Vybraným výrobkem se pro účely této definice rozumí také vozidlo, elektrozařízení nebo jiný výrobek, do nichž jsou zabudovány nebo k nimž jsou přiloženy baterie nebo akumulátory, a funkční celek, jehož součástí nebo příslušenstvím jsou pneumatiky,

konečný uživatel – osoba užívající vybraný výrobek před ukončením jeho životnosti a odevzdáním osobě oprávněné k jeho převzetí podle tohoto zákona.

V případě dalších pojmů jako zpracování, využití, recyklace, opětovné použití, odstranění se použijí definice obsažené v zákoně o odpadech, nestanoví-li zákon o výrobcích s ukončenou životností jinak.

5. Obecné povinnosti

5.1. Obecné povinnosti každého při nakládání s vybranými výrobky a výrobky s ukončenou životností

Každý, kdo se zbavuje vybraného výrobku, je povinen jej předat pouze osobě oprávněné k jeho převzetí podle tohoto zákona.

V rámci životního cyklu vybraných výrobků a při nakládání s výrobky s ukončenou životností musí být dodržována hierarchie způsobů nakládání s odpady v souladu se zákonem o odpadech.

5.2. Obecné povinnosti při výrobě a uvádění vybraných výrobků na trh

Prevence proti negativním dopadům odpadů z vybraných výrobků směřuje v rámci životního cyklu výrobku i do fáze výroby. Výrobcům se zakazuje používání některých nebezpečných látek při výrobě. Výrobci jsou povinni navrhovat a konstruovat výrobky tak, aby výrobky byly snadno demontovatelné, aby se z výrobků daly snadno odstraňovat nebezpečné látky, aby z nich nebezpečné látky neunikaly do okolí a aby se usnadnilo jejich využití. Při konstruování vybraných výrobků je třeba brát v úvahu celý životní cyklus vybraného výrobku a využít distribučního řetězce k podnícení prevence u konečných uživatelů. Konkrétní podmínky týkající se omezení nebezpečných látek a značení obsahu nebezpečných látek jsou uvedeny ve zvláštních částech zákona.

Výrobce je povinen uvádět na trh pouze vybrané výrobky, které splňují požadavky právních předpisů na ochranu životního prostředí a veřejného zdraví a technické požadavky na výrobky podle zvláštních právních předpisů tak, aby bylo dbáno zásady prevence vzniku odpadů a aby bylo usnadněno opětovné použití těchto výrobků nebo recyklace, případně jiné využití odpadu z těchto výrobků.

Vybrané výrobky je třeba konstruovat tak, aby

a) bylo při výrobě použito co největší množství recyklovatelných materiálů,

b) byl při výrobě a spotřebě minimalizován vznik odpadu a po jejich použití bylo umožněno jejich opětovné použití nebo využití z nich pocházejícího odpadu včetně součástí a látek,

c) byla umožněna jejich oprava, modernizace, opětovné použití, snadná demontáž a recyklace, včetně recyklace jejich součástí a získaných materiálů v souladu s právními předpisy na ochranu životního prostředí a zdraví lidí.

Výrobce, který uvádí na trh vybrané výrobky, s výjimkou výrobce vozidel, je povinen uvádět v průvodní dokumentaci výrobku, na obalu, v návodu k použití nebo jinou vhodnou formou informace o způsobu využití nebo odstranění nespotřebovaných (nevyužitých) částí výrobku s ukončenou životností a dále informace o

a) požadavku, aby vybrané výrobky nebyly odstraňovány jako netříděný komunální odpad,

b) způsobu zajištění zpětného odběru,

c) možných škodlivých vlivech nebezpečných látek obsažených ve vybraných výrobcích na životní prostředí a lidské zdraví.

6. Zpětný odběr

Základní povinností výrobce, s výjimkou výrobce vozidel, je zajistit zpětný odběr vybraných výrobků, které uvádí na trh, a jejich následné zpracování, recyklaci, využití, včetně přípravy k opětovnému použití, nebo odstranění. Za účelem zajištění zpětného odběru vytváří výrobce dostatečně hustou a dostupnou síť míst zpětného odběru, která je přiměřená každé výrobkové skupině. Výrobce může v zájmu dosažení vyšší úrovně zpětného odběru konečného uživatele k odevzdání výrobku stimulovat, zpětný odběr nesmí být každopádně vázán na koupi nového vybraného výrobku. Vybraný výrobek se stává odpadem (se zjednodušeným odpadovým režimem) jeho předáním na místo zpětného odběru.

Držitel, který se chce zbavit vybraného výrobku, je povinen jej odevzdat pouze v místě zpětného odběru nebo za podmínek stanovených tímto zákonem poslednímu prodejci, případně jiné osobě určené výrobcem. Místa zpětného odběru jsou určená výrobcem. Výrobce je povinen informovat vhodným způsobem o jím zřízených místech zpětného odběru konečné uživatele; údaje o místech zpětného odběru je dále povinen vkládat do veřejně přístupného Registru míst zpětného odběru a průběžně je aktualizovat.

Výrobce může sdílet místa zpětného odběru s jinými výrobci týchž vybraných výrobků. Výrobce rovněž může za účelem zřízení místa zpětného odběru uzavřít smlouvu s obcí o využití systému sběru a třídění komunálních odpadů stanovených touto obcí (např. o zřízení veřejného místa zpětného odběru v obecním sběrném dvoře).

Pro nakládání se zpětně odebranými výrobky s ukončenou životností v místech zpětného odběru platí zjednodušený odpadový režim (viz výše), a to především z důvodu nutnosti zajistit vznik a fungování co nejširší sítě míst zpětného odběru.

Ve zjednodušeném odpadovém režimu, který se vztahuje na nakládání se zpětně odebranými výrobky s ukončenou životností včetně (vnitrostátní) přepravy až do okamžiku jejich předání osobě oprávněné k jejich zpracování nebo k přeshraniční přepravě, především nejsou stanoveny povinnosti mít povolení k provozování zařízení k nakládání s odpady, zařazovat odpad podle Katalogu odpadů a kategorií nebezpečný a ostatní odpad, vést standardní evidenci odpadů a zasílat hlášení o odpadech a zařízeních k nakládání s odpady. Zákon stanoví, která ustanovení zákona o odpadech se ve zjednodušeném odpadovém režimu použijí.

Zpětně odebraný výrobek s ukončenou životností smí být předán pouze osobě oprávněné k jeho zpracování. Do předání této osobě nesmí být předmětem úpravy, využití nebo odstranění.

K provozování míst zpětného odběru se nevyžaduje povolení krajského úřadu, musí však být splněny požadavky stanovené v tomto zákoně a právních předpisech vydaných k jeho provedení. Provozovatel místa zpětného odběru je povinen

a) předat výrobek s ukončenou životností osobě určené výrobcem,

b) nakládat s výrobky s ukončenou životností, které obsahují provozní tekutiny, náplně nebo součásti mající negativní vliv na životní prostředí a zdraví osob tak, aby nedošlo k jejich mechanickému poškození a úniku těchto látek do životního prostředí,

c) shromažďovat výrobky s ukončenou životností v odpovídajícím typu shromažďovacích nádob nebo na plochách se zpevněným povrchem, resp.

zastřešením, v souladu s požadavky stanovenými prováděcím právním předpisem, a příslušně je označovat,

d) dbát na to, aby výrobky s ukončenou životností byly chráněny proti poškození a odcizení,

e) vydat na požádání konečnému uživateli doklad o převzetí vybraných výrobků, který obsahuje identifikační údaje konečného uživatele, datum a místo převzetí a údaje o druhu a množství vybraných výrobků, jde-li o místo zpětného odběru, o kterém to výrobce určil,

f) na náklady výrobce označit veřejné místo zpětného odběru nápisem upozorňujícím na možnost odevzdávání vybraných výrobků v rámci zpětného odběru, a to čitelně a na místě přístupném konečnému uživateli, a s upřesněním typu vybraného výrobku, který je zpětně odebírán.

Provozovatel místa zpětného odběru, pokud není zároveň zpracovatelem

a) nesmí zpětně odebraný výrobek rozebírat nebo do něj jinak zasahovat,

b) může odmítnout převzít vybraný výrobek v případě, že z důvodu kontaminace nebo závažného poškození ohrožuje zdraví osob, které zpětný odběr provádějí,

c) může odmítnout převzít ke zpětnému odběru vybrané výrobky v množství větším než je obvyklé.

Způsob provedení zpětného odběru vybraných výrobků, jejich přeprava a předání zpracovateli nesmí ztížit jejich opětovné použití nebo recyklaci výrobků s ukončenou životností nebo jejich komponentů.

Poslední prodejce, který není současně provozovatelem místa zpětného odběru, je povinen:

a) předat bez zbytečného odkladu zpětně odebraný výrobek s ukončenou životností do systému zpětného odběru výrobce,

b) prokazatelně informovat konečného uživatele o způsobu zajištění zpětného odběru vybraných výrobků. V případě, že tak neučiní, je povinen vybrané výrobky odebírat přímo v provozovně, a to bez nároku na úplatu od konečného uživatele, po celou provozní dobu a bez vázání odebrání vybraných výrobků na nákup zboží.

Účastníci přepravy výrobků s ukončenou životností nevedou evidenci o přepravě nebezpečných odpadů. Tím však nejsou dotčeny povinnosti vyplývající z mezinárodní smlouvy o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR) a řádu pro mezinárodní železniční dopravu nebezpečného zboží (RID).

Zpětně odebrané výrobky s ukončenou životností se nezapočítávají do základu pro výpočet produkce a nakládání s odpady, který je rozhodný pro plnění některých povinností vyplývajících ze zákona o odpadech (např. povinnost podat hlášení o odpadech, povinnost ustanovit odpadového hospodáře atp.).

Ministerstvo životního prostředí (dále jen „ministerstvo“) stanoví vyhláškou podrobnosti zajištění zpětného odběru.

7. Povinnosti výrobců a forma jejich plnění

Výrobce, s výjimkou výrobce vozidel, je povinen

a) zajistit na vlastní náklady a bez vazby na koupi nového výrobku zpětný odběr vybraných výrobků za podmínek stanovených v tomto zákoně,

b) zajistit pro vybrané výrobky stanovené tímto zákonem dostatečnou hustotu veřejných míst zpětného odběru dle parametrů stanovených ve zvláštní části tohoto zákona,

c) informovat prostřednictvím distributorů při prodeji vybraného výrobku konečného uživatele vhodným a účinným způsobem o způsobu zajištění zpětného odběru,

d) zajistit dosažení minimální úrovně zpětného odběru vybraných výrobků stanovené tímto zákonem,

e) zajistit systém pro zpracování výrobků s ukončenou životností dle technických požadavků stanovených tímto zákonem a zajistit dosažení minimální úrovně recyklace a využití zpětně odebraných výrobků s ukončenou životností v rozsahu stanoveném tímto zákonem; výrobce musí zajistit, aby zpětně odebrané výrobky s ukončenou životností byly předány do konce kalendářního roku následujícího po roce, v němž byly zpětně odebrány, zpracovateli,

f) zajistit financování povinností uvedených pod písmeny a) až e) v souladu s ustanoveními zvláštní části tohoto zákona,

g) vkládat údaje o jím zřízených místech zpětného odběru do centrálního Registru míst zpětného odběru (blíže viz dále bod 10),

h) informovat obec o zřízení veřejného místa zpětného odběru na jejím katastrálním území,

i) vést evidence v rozsahu stanoveném tímto zákonem a prováděcím předpisem vydaným k jeho provedení (blíže viz dále bod 11),

j) zpracovat roční zprávu o plnění povinností stanovených pro zpětný odběr, zpracování, využití a odstranění výrobků s ukončenou životností za uplynulý kalendářní rok v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem (blíže viz dále bod 11).

Výrobce, s výjimkou výrobce vozidel, plní povinnosti stanovené pro zpětný odběr vybraných výrobků, zpracování, využití a odstranění výrobků s ukončenou životností, informování konečného uživatele a zpracování roční zprávy

a) samostatně,

b) kolektivně (společně s jinými výrobci prostřednictvím kolektivního systému).

Forma solidárního plnění není zákonem upravována. Zákon nicméně nebrání tomu, aby se výrobci, kteří plní své povinnosti formálně samostatně, dohodli na společném postupu při plnění těchto povinností (např. na sdílení sítě sběrných míst nebo na společném vedení evidence a vypracování ročních zpráv). Odpovědnost za plnění svých povinností však i v takovém případě nese každý výrobce samostatně.

7.1. Samostatné plnění

O samostatné plnění povinností se jedná, jestliže výrobce plní své povinnosti stanovené tímto zákonem organizačně a technicky sám v rámci individuálního

systému. Samostatně plnící výrobce si může smluvně zajistit plnění svých povinností třetí osobou. Odpovědnost za plnění těchto povinností však nese vždy výrobce sám. Osoba, která smluvně zajišťuje samostatné plnění povinností výrobce, tak smí činit nejvýše pro pět výrobců a pouze v rámci jedné výrobkové skupiny.

Výrobce plnící své povinnosti samostatně, s výjimkou výrobce automobilových nebo průmyslových baterií nebo akumulátorů a výrobce vozidel, je povinen před uvedením vybraného výrobku na trh poskytnout finanční záruku prokazující, že nakládání s výrobky s ukončenou životností bude finančně zajištěno. V případě elektrozařízení se tato povinnost týká pouze výrobců uvádějících na trh elektrozařízení určená pro použití v domácnostech nebo solární panely. Záruka musí být dostatečná k pokrytí financování zpětného odběru vybraných výrobků, které výrobce uvedl na trh, a zpracování, využití a odstranění výrobků s ukončenou životností, které byly odevzdány v rámci systému zpětného odběru výrobce, a to i v případě ukončení jeho činnosti. Podrobnosti týkající se této záruky, včetně stanovení vhodných finančních nástrojů, budou konkretizovány v paragrafovém znění návrhu zákona.

7.2. Kolektivní plnění

O kolektivní plnění povinností se jedná, jestliže výrobce plní své povinnosti stanovené tímto zákonem prostřednictvím právnické osoby, která má oprávnění k provozování kolektivního systému vydané ministerstvem (provozovatel kolektivního systému). Tato osoba zajišťuje kolektivní (sdružené) plnění povinností pro více výrobců společně, a to na základě uzavřených smluv o kolektivním plnění na jedné straně, a na straně druhé na základě uzavřených smluv se subjekty zajišťujícími pro ni nakládání s opady.

7.2.1. Právní forma a sídlo provozovatele kolektivního systému

Provozovatel kolektivního systému má výlučně právní formu akciové společnosti, která funguje na bázi dualistického systému (má zřízené představenstvo a dozorčí radu). Ustanovení občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích se použijí, nestanoví-li tento zákon jinak. Provozovatel kolektivního systému musí mít sídlo v České republice.

Provozovatel kolektivního systému smí vydávat pouze kmenové akcie, a to pouze jako zaknihované akcie znějící na jméno. Stanovy nesmí připouštět vydávání akcií s rozdílnou váhou hlasů. Akcie lze upisovat pouze peněžitými vklady.

7.2.2. Požadavky na akcionáře provozovatele kolektivního systému

Akcionáři provozovatele kolektivního systému smějí být pouze výrobci vybraných výrobků v dané výrobkové skupině (elektrozařízení, baterie a akumulátory, pneumatiky), nestanoví-li tento zákon jinak (viz bod 7.2.3).

Ke dni podání žádosti o vydání oprávnění k provozování kolektivního systému musí výrobci, kteří jsou akcionáři provozovatele kolektivního systému, uvádět vybrané výrobky v rámci dané výrobkové skupiny na trh minimálně po dobu a v množství, které budou stanoveny v paragrafovém znění návrhu zákona.

Podíl žádného z akcionářů provozovatele kolektivního systému nebo akcionářů jednajících ve shodě na základním kapitálu provozovatele kolektivního systému nesmí přesáhnout 33 %.

V případě nedodržení uvedených podmínek stanovených pro akcionáře provozovatele kolektivního systému (např. nebude se již jednat o výrobce nebo podíl akcionáře přesáhne 33 %) bude provozovatel kolektivního systému povinen tuto skutečnost bezodkladně oznámit ministerstvu a do zákonem stanovené lhůty zjednat nápravu.

V případě nedodržení zákonných podmínek může ministerstvo akcionáři provozovatele kolektivního systému pozastavit výkon akcionářských práv. V krajním případě může být porušení těchto povinností důvodem k odejmutí oprávnění k provozování kolektivního systému.

Provozovatel kolektivního systému nesmí konat valnou hromadu bez předložení výpisu z evidence emise zaknihovaných akcií ministerstvu. Ministerstvo může na základě toho označit akcionáře, kterým pozastavuje akcionářská práva; tuto informaci neprodleně sdělí provozovateli kolektivního systému.

Vedoucí zaměstnanec provozovatele kolektivního systému jmenovaný do funkce statutárním orgánem tohoto provozovatele nesmí být statutárním orgánem nebo členem statutárního orgánu jiné právnické osoby, jejímž předmětem činnosti je nakládání s odpady a která je podnikatelem ve smyslu občanského zákoníku.

Akcionáři provozovatele kolektivního systému nebo osoby, které mají k těmto akcionářům zvláštní vztah vymezený tímto zákonem, nesmějí mít přímý či nepřímý prospěch, zejména majetkový, z titulu majetkové účasti akcionáře v provozovateli kolektivního systému.

7.2.3. Kolektivní plnění povinností provozovatelů solárních elektráren

Akcionáři provozovatele kolektivního sytému mohou být též provozovatelé solárních elektráren, jejichž součástí jsou solární panely uvedené na trh do dne 1. 1. 2013, a to za následujících podmínek:

a) kolektivní systém slouží výhradně pro zajišťování plnění povinností stanovených tímto zákonem provozovatelům solárních elektráren, jejichž součástí jsou solární panely uvedené na trh do dne 1. 1. 2013,

b) akcionáři provozovatele kolektivního systému jsou pouze provozovatelé solárních elektráren, jejichž součástí jsou solární panely uvedené na trh do dne 1. 1. 2013,

c) akcionář provozovatele kolektivního systému smí být pouze takový provozovatel solární elektrárny, jejíž výkon dosahuje nejméně výkonu, který bude stanoven v rámci paragrafového znění návrhu zákona.

Na akcionáře provozovatele kolektivního sytému, který je provozovatelem solární elektrárny, se vztahují požadavky na akcionáře uvedené v bodu 7.2.2 s výjimkou podmínky být výrobcem elektrozařízení.

Zajišťování plnění povinností stanovených tímto zákonem provozovatelům solárních elektráren, jejichž součástí jsou solární panely uvedené na trh do dne 1. 1. 2013, prostřednictvím provozovatele kolektivního systému, jehož akcionáři jsou výhradně výrobci elektrozařízení, není tímto dotčeno.

7.2.4. Oprávnění k provozování kolektivního sytému

Oprávnění (autorizaci) k provozování kolektivního systému vydává ministerstvo na základě žádosti, jejíž součástí je i projekt zajišťování kolektivního plnění povinností. Toto oprávnění má formu rozhodnutí, které je vydáváno ve správním řízení. Vydání oprávnění k provozování kolektivního systému projednává ministerstvo s Ministerstvem průmyslu a obchodu. Vyjádření Ministerstva průmyslu a obchodu má povahu nezávazného stanoviska (odborného podkladu). Podmínkou vydání oprávnění je dále doložení splnění podmínek uložených tímto zákonem ze strany žadatele (zejména smluvní zajištění systému a dostatečná hustota sběrné sítě). Ministerstvo může v rozhodnutí o vydání oprávnění k provozování kolektivního systému stanovit dodatečné požadavky na činnost kolektivního systému.

Provozovatel kolektivního systému v žádosti o vydání oprávnění doloží ministerstvu, že má dostatečné finanční prostředky na zajištění řádného a dlouhodobého financování projektu zajišťování kolektivního plnění povinností.

Požadovaná výše finanční záruky musí odrážet rozsah zamýšlené činnosti kolektivního systému a bude odlišná pro jednotlivé výrobkové skupiny. Její výši posoudí ministerstvo v rámci řízení o vydání oprávnění k provozování kolektivního systému. Finanční záruka nemusí být tvořena pouze vlastním kapitálem.

Oprávnění k provozování kolektivního systému se vydává na dobu určitou, nejdéle na dobu deseti let, a nepřechází na jinou osobu. Platnost oprávnění lze prodloužit na základě žádosti provozovatele kolektivního systému podané alespoň 1 rok před uplynutím doby platnosti oprávnění. Prokáže-li provozovatel kolektivního systému, že splňuje zákonem stanovené podmínky a řádně hospodaří, má na prodloužení platnosti oprávnění nárok.

Ministerstvo po projednání s Ministerstvem průmyslu a obchodu odejme oprávnění provozovateli kolektivního systému, pokud z jeho strany dojde k závažnému porušení povinností stanovených tímto zákonem nebo v případě, že oprávnění k provozování kolektivního systému bylo vydáno na základě nepravdivých informací předložených žadatelem. V případě, že důvodem zahájení řízení o zrušení oprávnění je porušení povinností stanovených zákonem, ministerstvo posoudí závažnost tohoto porušení, přičemž zohlední důvody, které k porušení povinností vedly, zda se jedná o opakované porušení, případně další okolnosti, a uloží provozovateli kolektivního systému, aby ve stanovené přiměřené lhůtě zjednal nápravu. Jde-li o závažné porušení povinností a provozovatel kolektivního systému nezjedná nápravu ve stanovené lhůtě, ministerstvo mu oprávnění k provozování kolektivního systému odejme. Za závažné porušení povinností se považuje zejména nesplnění zákonné povinnosti podrobit se auditu, opakované nesplnění povinnosti zajistit dosažení

minimální úrovně zpětného odběru, nesplnění povinnosti zajistit dostatečnou hustotu veřejných míst zpětného odběru dle požadavků stanovených tímto zákonem nebo neplnění podmínek uvedených v autorizačním projektu. Ministerstvo rozhoduje o zrušení oprávnění k provozování kolektivního systému a o uložení povinnosti zjednat ve stanovené lhůtě nápravu ve správním řízení.

Pokud se provozovatel kolektivního systému rozhodne, že jej nadále nebude provozovat, je povinen bezodkladně tuto skutečnost oznámit ministerstvu. Provozovatel kolektivního systému musí o této skutečnosti dále informovat všechny své smluvní partnery. Následně ministerstvo na základě oznámení provozovatele kolektivního systému vydá rozhodnutí o zrušení oprávnění k provozování kolektivního systému.

V případě ukončení činnosti provozovatele kolektivního systému z jakéhokoliv důvodu, včetně odejmutí oprávnění ze strany ministerstva, budou vybrané a dosud nevyužité peněžní prostředky převedeny pouze do jiného kolektivního systému, který převezme zajišťování plnění povinností příslušných výrobců.

7.2.5. Předmět činnosti provozovatele kolektivního systému

Předmětem činnosti provozovatele kolektivního systému smí být pouze

a) zajištění povinností výrobců v rámci dané výrobkové skupiny týkajících se zpětného odběru (realizace funkční sběrné sítě), přípravy k opětovnému použití a opětovného použití, zpracování, využití a odstranění výrobků s ukončenou životností,

b) propagační a osvětová činnost cílená na změnu spotřebitelského chování, která povede k dosažení vyšších množství zpětně odebraných vybraných výrobků v dané výrobkové skupině.

Vedle toho může provozovatel kolektivního systému vykonávat pouze činnost poradenskou v oblasti zpětného odběru, publikační nebo výzkumnou činnost.

7.2.6. Některá omezení činnosti provozovatele kolektivního systému

Provozovatel kolektivního systému smí zajišťovat kolektivní plnění povinností výrobců vždy jen v rámci jedné výrobkové skupiny (elektrozařízení, baterie a akumulátory, pneumatiky). U elektrozařízení se považují za samostatnou výrobkovou skupinu také solární panely (elektrozařízení, solární panely).

Provozování kolektivního systému je neziskovou činností. Je-li při činnosti provozovatele kolektivního systému generován zisk, nesmí být rozdělen mezi akcionáře, členy orgánů nebo zaměstnance provozovatele kolektivního systému, ale musí být reinvestován zpět do kolektivního systému.

Provozovatel kolektivního systému dále nesmí

a) snížit svůj základní kapitál za jiným účelem než k úhradě ztráty nebo k plnění zákonných povinností a nesmí zvýšit svůj základní kapitál podmíněným způsobem,

b) sdělovat informace o množství výrobků uvedených na trh jednotlivými výrobci, s nimiž uzavřel smlouvu o kolektivním plnění, třetím osobám, s výjimkou jejich sdělení příslušnému správnímu úřadu, přičemž za třetí osoby jsou považovány také akcionáři provozovatele kolektivního systému,

c) být členem orgánů jiných právnických osob, ani se nesmí účastnit jejich podnikání, s výjimkou právnické osoby sdružující subjekty s obdobným předmětem činnosti,

d) podnikat v oblasti nakládání s odpady z vybraných výrobků, které jsou předmětem zajišťování povinností ze strany kolektivního systému; nakládání s výrobky s ukončenou životností (s odpady z vybraných výrobků) je realizováno výhradně prostřednictvím externích subjektů,

e) provádět svoz zpětně odebraných výrobků s ukončenou životností (odpadů); svoz zpětně odebraných výrobků s ukončenou životností je realizován výhradně prostřednictvím externích subjektů, kteří současně nejsou zpracovateli,

f) uzavírat smlouvy o tichém společenství.

7.2.7. Smlouva o kolektivním plnění a odpovědnost výrobce

Provozovatel kolektivního systému uzavře s výrobcem, který uvádí vybrané výrobky na trh a který má v úmyslu plnit povinnosti podle tohoto zákona kolektivně, smlouvu o kolektivním plnění.

Podmínky smluv o kolektivním plnění musí provozovatel kolektivního systému stanovit pro všechny výrobce jednotně a tak, aby žádní výrobci, ani žádný typ nebo značka výrobků nebyli neodůvodněně zvýhodněni či znevýhodněni v hospodářské soutěži.

Provozovatel kolektivního systému je povinen uzavřít smlouvu o kolektivním plnění vždy pro všechny vybrané výrobky uváděné výrobcem na trh, k jejichž zajišťování kolektivního plnění je oprávněn, pokud o uzavření této smlouvy výrobce projeví zájem a nemá vůči provozovateli kolektivnímu systému nesplněné splatné dluhy.

Uzavřením smlouvy o kolektivním plnění dochází k přenesení povinností ze strany (individuálního) výrobce na provozovatele kolektivního systému. Uzavřením této smlouvy povinnosti výrobce ve vztahu k výrobkům jím uváděným na trh nezanikají

a) v rozsahu, v jakém výrobce uvádí na trh vybrané výrobky nad rámec množství, které vykázal provozovateli kolektivního systému,

b) pokud provozovatel kolektivního systému zanikne či ztratí oprávnění k provozování kolektivního systému a současně plnění povinností výrobců nepřevezme jiný provozovatel kolektivního systému nebo pokud z jakéhokoliv důvodu zanikne smlouva o kolektivním plnění; tímto dojde k obnovení odpovědnosti výrobce za splnění povinností ve vztahu k vybraným výrobkům, které uvedl či uvádí na trh.

7.2.8. Financování činnosti kolektivního systému

Provozovatel kolektivního systému vytváří finanční rezervu určenou na krytí budoucích nákladů souvisejících se zajištěním plnění povinností výrobců. Finanční rezerva musí být prokazatelně stanovena v takové výši, aby pokryla budoucí náklady. Finanční prostředky a výnosy z nich smí provozovatel kolektivního systému použít výhradně na zajištění plnění povinností výrobců dle požadavků zákona. Provozovatel kolektivního systému je povinen hospodařit s finančními prostředky tak, aby byla zajištěna kontrolovatelnost nakládání s nimi.

Provozovatel kolektivního systému pravidelně zasílá ministerstvu informace o financování kolektivního systému ve struktuře stanovené pro roční zprávu (zejména odděleně uvedené náklady na jednotlivé činnosti systému – osvěta, zpětný odběr, využití, administrativní náklady).

7.2.9. Vztah provozovatele kolektivního systému k následnému zpracování odpadů z předmětných výrobků s ukončenou životností

Provozovatel kolektivního systému nesmí sám zpracovávat odpady z vybraných výrobků (výrobky s ukončenou životností). Tato činnost musí být zajišťována ze strany externích zpracovatelů na základě smluvního vztahu mezi provozovatelem kolektivního systému a zpracovatelem. Tímto zpracovatelem nesmí být právnická osoba ovládající provozovatele kolektivního systému nebo jím ovládaná.

Provozovatel kolektivního systému je povinen nabídnout zpětně odebrané výrobky k obchodování na komoditní burze, pokud se taková komodita na burze obchoduje. Není-li na burze obchodována je povinen zveřejňovat otevřená (nediskriminační) kritéria, za jakých podmínek se mohou zpracovatelé ucházet o spolupráci s tímto provozovatelem za účelem zpracování nebo využití zpětně odebraných výrobků s ukončenou životností

7.2.10. Vzájemná spolupráce mezi provozovateli kolektivních systémů

Při existenci více kolektivních systémů mohou být mezi jejich provozovateli uzavírány dohody o vzájemné spolupráci, např. v oblasti zajištění společné sběrné sítě nebo realizace osvětových aktivit či výzkumné činnosti.

Spolupráce může probíhat též v oblasti sdílení nákladů na sběrnou síť a zpětný odběr vybraných výrobků (tzv. clearing).

Pokud dohody o vzájemné spolupráci nebudou součástí žádostí o vydání oprávnění k provozování kolektivního systému, musí provozovatelé svůj záměr uzavřít společnou dohodu oznámit ministerstvu, které záměr posoudí a vydá závazné stanovisko k jeho realizaci. Dohody nesmějí směřovat k narušení hospodářské soutěže.

7.2.11. Spolupráce provozovatelů kolektivních systémů s obcemi

Při zajištění zpětného odběru vybraných výrobků, s výjimkou elektrozařízení určených pro použití mimo domácnosti a průmyslových baterií a akumulátorů, naváže provozovatel kolektivního systému spolupráci s každou obcí, která o to požádá, a to za obdobných podmínek jako s ostatními obcemi.

7.2.12. Vedení evidencí a povinné audity výsledků činnosti provozovatele kolektivního systému a jeho hospodaření

Provozovatel kolektivního systému je povinen vést evidenci

a) výrobců, s nimiž má uzavřenu smlouvu o kolektivním plnění,

b) množství vybraných výrobků uvedených na trh, k nimž se vztahují jím uzavřené smlouvy kolektivním plnění, na základě výkazů výrobců,

c) toku zpětně odebraných výrobků s ukončenou životností od místa zpětného odběru až po jejich zpracování, využití, včetně přípravy k opětovnému použití, nebo odstranění a

d) opětovně použitých vybraných výrobků.

Provozovatel kolektivního systému ohlašuje údaje z těchto evidencí ministerstvu, a to společně s roční zprávou (viz dále).

Základní údaje z evidencí – množství vybraných výrobků uvedených výrobci na trh a množství zpětně odebraných výrobků s ukončenou životností zasílá provozovatel kolektivního systému ministerstvu každé čtvrtletí.

Provozovatel kolektivního systému zpracuje roční zprávu o plnění povinností stanovených pro zpětný odběr, zpracování, využití a odstranění výrobků s ukončenou životností za uplynulý kalendářní rok (dále jen „roční zpráva“) v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem za všechny výrobce, s nimiž má uzavřenu smlouvu o kolektivním plnění, a tuto roční zprávu zašle ministerstvu vždy do 31. března následujícího kalendářního roku prostřednictvím Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností.

Provozovatel kolektivního systému je povinen na požádání kontrolních orgánů doložit správnost a úplnost údajů uvedených v evidencích a roční zprávě. Roční zprávy budou provozovatelem kolektivního systému povinně archivovány po stanovenou dobu.

Provozovatel kolektivního systému je povinen zajistit, aby auditor ověřil

a) účetní závěrku a výroční zprávu provozovatele kolektivního systému,

b) správnost a úplnost vedení evidence výrobců, s nimiž má uzavřenu smlouvu o kolektivním plnění, evidence množství vybraných výrobků uvedených výrobci na trh a evidence toku zpětně odebraných výrobků s ukončenou životností od místa zpětného odběru až po jejich zpracování, využití nebo odstranění.

Provozovatel kolektivního systému je povinen provádět audity

a) výrobců, s nimiž má uzavřenu smlouvu o kolektivním plnění, za účelem ověření správnosti vykazovaných dat o množství výrobků uvedených výrobcem na trh,
b) osob, které zajišťují pro kolektivní systém nakládání s odpady (zejména svozové společnosti a zpracovatelé).

Rozsah těchto auditů bude stanoven rozhodnutím o vydání oprávnění k provozování kolektivního systému. Ministerstvo zároveň vytvoří mechanismy pro jednotný systém auditů všech kolektivních systémů, a to za účelem ověření reálnosti a srovnatelnosti vykazovaných dat ze strany jednotlivých kolektivních systémů.

Provozovatel kolektivního systému je povinen ukládat do sbírky listin vedené při obchodním rejstříku také zprávy auditora o ověření vedení evidencí a zveřejňovat na svých internetových stránkách vzory smluv o kolektivním plnění a vzory smluv uzavírané s obcemi.

7.2.13. Hustota sběrné sítě

Zákon stanoví ve zvláštní části minimální požadavky na hustotu veřejných míst zpětného odběru pro vybrané výrobky dle jednotlivých výrobkových skupin. Tyto požadavky platí stejně pro samostatně i kolektivně plnící výrobce. V případě kolektivního plnění odpovídá za jejich splnění (tj. zajištění dostatečné hustoty sběrné sítě) provozovatel kolektivního systému.

7.2.14. Propagační a osvětová činnost

Provozovatel kolektivního systému je povinen provádět osvětovou a propagační činnost cílenou na změnu spotřebitelského chování, která povede k vyššímu třídění (sběru) vybraných výrobků v dané výrobkové skupině.

Minimální požadavky na osvětovou a propagační činnost stanoví zákon a jeho prováděcí právní předpis. O těchto činnostech zpracovává provozovatel kolektivního systému každoročně zprávu, která je součástí roční zprávy předkládané ministerstvu.

8. Pověřený zástupce

Zákon stanoví zahraničním výrobcům, s výjimkou výrobce vozidel, povinnost určit si na základě písemného pověření svého pověřeného zástupce, který odpovídá za plnění veškerých povinností výrobce stanovených v tomto zákoně. Výrobce, který si určil pověřeného zástupce, však odpovídá za plnění povinností stanovených v tomto zákoně, jestliže pověřený zástupce tyto povinnosti neplní.

Pověřeným zástupcem může být pouze právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, která je usazená v České republice. Pověřený zástupce odpovídá za plnění povinností výrobce od okamžiku jeho zápisu do příslušného Seznamu výrobců po celou dobu, po kterou je v tomto seznamu zapsán.

9. Seznam výrobců

Ministerstvo vede Seznam výrobců, který zahrnuje:

a) Seznam výrobců elektrozařízení

b) Seznam výrobců baterií nebo akumulátorů

c) Seznam výrobců pneumatik

(dále souhrnně jen „Seznam“).

Seznam je informačním systémem veřejné správy, jehož správcem je ministerstvo.

Výrobce je povinen podat ministerstvu návrh na zápis do Seznamu nejpozději do 60 dnů ode dne, kdy se na něj pohlíží jako na výrobce ve smyslu tohoto zákona (nejčastěji uvedením výrobku na trh – viz výše definice jednotlivých typů výrobců).

Návrh na zápis obsahuje tyto údaje, které se zapisují do Seznamu:

1. identifikační údaje výrobce nebo pověřeného zástupce výrobce (pověřený zástupce uvádí též identifikační údaje zahraničního výrobce, místo něhož se do Seznamu zapisuje),
2. druhy elektrozařízení, baterií nebo akumulátorů, resp. druhy pneumatik, které výrobce uvádí na trh (v případě elektrozařízení rovněž uvedení skupin dle přílohy č. 1 k tomuto zákonu),
3. značky vybraných výrobků uváděných na trh,
4. použitý způsob prodeje (např. prostředky komunikace na dálku),
5. informace o tom, jak výrobce plní své povinnosti - samostatně nebo prostřednictvím kolektivního systému,
6. doložení zajištění financování.

Pokud výrobce plní své povinnosti prostřednictvím kolektivního systému, návrh na zápis do Seznamu nepodává. Veškeré požadované údaje o takovém výrobci a způsobu plnění jeho povinností za něj vkládá do Seznamu provozovatel kolektivního systému dálkovým přístupem. Seznam je rovněž propojen se základními registry (vazba na zákon č. 111/2009 Sb.).

Ministerstvo výrobce zapíše do Seznamu do 30 dnů od podání návrhu na zápis.

Výrobce zapsaný v Seznamu provádí dálkovým přístupem změny zapsaných údajů (kromě údajů o osobě dostupných ze základních registrů) do 30 dnů od jejich uskutečnění. Změna je potvrzena, pokud ministerstvo do 30 dnů od jejího provedení nevyzve tuto osobu k doložení podkladů prokazujících, že plnění jejích povinností stanovených v tomto zákoně je zajištěno. Změny zapsaných údajů týkajících se výrobců, kteří plní své povinnosti prostřednictvím kolektivního systému, provádí dálkovým přístupem provozovatel tohoto kolektivního systému. Uvedeným není dotčeno oprávnění ministerstva provádět změny v Seznamu také na základě oznámení nebo vlastního zjištění, případně osobu, u které zanikly zákonné důvody pro vedení v Seznamu, ze Seznamu vyřadit.

Ministerstvo zveřejňuje Seznam způsobem umožňujícím dálkový přístup na portálu veřejné správy.

Osoby již zapsané podle dosavadních právních předpisů v Seznamu výrobců elektrozařízení, Seznamu výrobců baterií a akumulátorů nebo Seznamu povinných osob v oblasti zpětného odběru pneumatik se považují za osoby zapsané v Seznamu

podle tohoto zákona, a sice v Seznamu výrobců elektrozařízení, Seznamu výrobců baterií nebo akumulátorů, resp. Seznamu výrobců pneumatik. Povinností těchto osob bude oznámit ministerstvu ve lhůtě 90 dnů ode dne účinnosti tohoto zákona pouze nově požadované údaje. Výjimkou jsou pouze provozovatelé kolektivních systémů v oblasti elektrozařízení, zapsaní podle dosavadních právních předpisů v Seznamu výrobců elektrozařízení, neboť podle tohoto zákona se již tyto osoby do Seznamu nezapisují (zápis do Seznamu je nahrazen vydáním oprávnění k provozování kolektivního systému).

Není-li pro určitý vybraný výrobek zapsán v Seznamu jeho výrobce, případně pověřený zástupce výrobce, stanoví zákon, že práva a povinnosti výrobce má distributor takového výrobku.

10. Registr míst zpětného odběru

Ministerstvo vede centrální Registr míst zpětného odběru (dále jen „Registr“) jako veřejně přístupný seznam (způsobem umožňujícím dálkový přístup), do něhož jsou výrobci povinni elektronicky vkládat příslušné údaje týkající se jimi zřízených míst zpětného odběru. Registr je veden jednotně pro všechny vybrané výrobky, umožňuje export údajů ze seznamu pro jednotlivé obce v ČR, OI ČIŽP a ČOI. Prostřednictvím Registru jsou způsobem umožňujícím dálkový přístup zveřejňována pouze veřejná místa zpětného odběru. Registr je informačním systémem veřejné správy, jehož správcem je ministerstvo.

Registr obsahuje tyto údaje:

1. vybraný výrobek (možnost uvést poznámku v případě omezení např. velikostí zpětně odebíraných vybraných výrobků nebo skupinou – zářivky atp.),
2. identifikační údaje provozovatele místa zpětného odběru, adresa místa zpětného odběru,
3. indikativní údaj o provozní době místa zpětného odběru,
4. identifikační údaje zřizovatele místa zpětného odběru (kolektivní systém nebo výrobce).

11. Evidence a roční zpráva

Výrobce, s výjimkou výrobce vozidel, je povinen vést evidenci:

a) množství vybraných výrobků uvedených na trh,

b) toku zpětně odebraných výrobků s ukončenou životností od místa zpětného odběru až po jejich zpracování, využití, včetně přípravy k opětovnému použití, nebo odstranění,

c) opětovně použitých vybraných výrobků.

Výrobce je povinen zpracovat roční zprávu o plnění povinností stanovených pro zpětný odběr, zpracování, využití a odstranění výrobků s ukončenou životností za uplynulý kalendářní rok v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem a tuto zprávu do 31. března zaslat ministerstvu prostřednictvím Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností.

Na požádání kontrolních orgánů je výrobce povinen doložit správnost a úplnost údajů uvedených v evidenci a roční zprávě.

V případě kolektivního plnění vede uvedené evidence a zpracovává a zasílá ministerstvu roční zprávu příslušný provozovatel kolektivního systému.

Ministerstvo agregované údaje získané z ročních zpráv zveřejňuje (webové stránky). Ministerstvo stanoví vyhláškou rozsah a způsob vedení evidencí a obsah roční zprávy.

12. Zvláštní část

12.1. Elektrozařízení

12.1.1. Působnost právní úpravy

V souladu s právními předpisy EU se navrhovaná právní úprava vztahuje na veškerá elektrozařízení, která se zařazují do skupin stanovených v příloze č. 1 k tomuto zákonu, a na odpad z těchto elektrozařízení a jeho zpracování.

Zákon se nevztahuje na

a) zařízení nezbytná pro ochranu podstatných bezpečnostních zájmů České republiky, včetně zbraní, střeliva a vojenského materiálu určených výlučně k vojenským účelům,

b) zařízení navržená a nainstalovaná jako část jiného zařízení, které nespadá do oblasti působnosti tohoto zákona, jestliže mohou plnit svou funkci pouze jako součást tohoto zařízení,

c) přímo žhavené žárovky.

Od 15. srpna 2018 se zákon dále nevztahuje na

a) zařízení určená pro vyslání do vesmíru,

b) velká stacionární průmyslová soustrojí,

c) velké pevné instalace, s výjimkou jakéhokoli zařízení, které není specificky navrženo a nainstalováno jako část těchto instalací,

d) dopravní prostředky pro přepravu osob nebo zboží, kromě elektrických dvoustopých vozidel, pro která nebylo uděleno schválení typu podle zákona upravujícího podmínky provozu vozidel na pozemních komunikacích,

e) nesilniční pojízdné stroje určené výlučně k profesionálnímu použití,

f) zařízení specificky určená výhradně pro účely výzkumu a vývoje, která nejsou běžně dostupná pro spotřebitele,

g) zdravotnické prostředky, pokud se očekává, že budou před ukončením životnosti zdrojem nákazy, a aktivní implantabilní zdravotnické prostředky.

12.1.2. Definice dalších pojmů

Zákon definuje pro účely části týkající se elektrozařízení tyto další právní pojmy:

elektrozařízení pocházející z domácností – použitá elektrozařízení pocházející z domácností nebo svým charakterem a množstvím jim podobná použitá elektrozařízení pocházející od právnických osob a fyzických osob oprávněných k podnikání; o elektrozařízení pocházející z domácností se jedná vždy, je-li elektrozařízení možné použít jak v domácnostech, tak i jinými konečnými uživateli

úroveň zpětného odběru – procentuální podíl celkové hmotnosti elektrozařízení, která výrobce elektrozařízení v daném kalendářním roce zpětně odebral, a průměrné roční hmotnosti elektrozařízení, která výrobce uvedl na trh v České republice v předchozích třech kalendářních letech,

solární panel – elektrozařízení tvořené fotovoltaickými články a určené k přímé výrobě elektřiny ze slunečního záření,

odpadní solární panel – solární panel, který se stal odpadem,

provozovatel solární elektrárny – držitel licence na výrobu elektřiny podle zvláštního právního předpisu ve výrobně elektřiny, která vyrábí elektřinu ze slunečního záření.

12.1.3. Povinnosti při uvádění elektrozařízení na trh

Kromě obecných povinností uvedených v bodě 5.2 je výrobce elektrozařízení dále povinen při uvádění výrobku na trh zajistit, aby elektrozařízení

a) splňovalo požadavky na ekodesign výrobků podle zvláštních právních předpisů (zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů a vyhláška č. 337/2011 Sb., o energetickém štítkování a ekodesignu výrobků spojených se spotřebou energie),

b) bylo pro účely zpětného odběru označeno grafickým symbolem podle vzoru stanoveného prováděcím právním předpisem (symbol přeškrtnuté nádoby na odpad). Není-li možné elektrozařízení takto označit vzhledem k jeho velikosti nebo funkci, označí se grafickým symbolem obal, návod k použití nebo záruční list elektrozařízení. Konečnému uživateli musí být poskytnuta informace o významu tohoto grafického symbolu.

12.1.4. Povinnosti výrobce elektrozařízení při zpětném odběru a zpracování odpadních elektrozařízení

Výrobce elektrozařízení je povinen

a) zajistit bez vazby na koupi nových výrobků a bez nároku na úplatu zpětný odběr elektrozařízení pocházejících z domácností,

b) zajistit zpětný odběr jiných elektrozařízení než elektrozařízení pocházejících z domácností (dále jen „elektrozařízení nepocházející z domácností“),

c) zajistit dosažení minimální úrovně zpětného odběru elektrozařízení v rozsahu stanoveném v příloze č. 2 k tomuto zákonu,

d) zajistit využití odpadních elektrozařízení minimálně v rozsahu stanoveném v příloze č. 3 k tomuto zákonu.

Výrobce elektrozařízení určených k použití v domácnostech je povinen zřídit veřejné místo zpětného odběru v každé obci a u každého posledního prodejce, kteří o to projeví zájem. Konkretizace požadavků na hustotu veřejných míst zpětného odběru bude provedena v paragrafovém znění návrhu zákona,

Pokud je odpadní elektrozařízení převezeno přes hranice ke zpracování v souladu s předpisy Evropské unie o přepravě odpadů a v souladu se zákonem o odpadech, zahrne se do plnění požadavků na zajištění minimální úrovně využití, pouze pokud

výrobce elektrozařízení doloží, že proces využití proběhl za podmínek rovnocenných požadavkům stanoveným tímto zákonem.

12.1.5. Povinnosti posledních prodejců

Poslední prodejce elektrozařízení určených k použití v domácnostech zajistí, aby konečný uživatel měl při nákupu elektrozařízení možnost bezplatně odevzdat ke zpětnému odběru použité elektrozařízení v místě prodeje nebo dodávky nového elektrozařízení, a to ve stejném počtu kusů prodávaného elektrozařízení podobného typu a použití; v případě prodeje elektrozařízení za použití prostředků komunikace na dálku zajistí poslední prodejce možnost bezplatně odevzdat elektrozařízení též v místě dodávky (minimálně odebrání „kus za kus“ bez účtování jakýchkoliv nákladů).

Poslední prodejce elektrozařízení určených k použití v domácnostech s prodejní plochou určenou k prodeji elektrozařízení alespoň 400 m^2 dále zajistí, aby konečný uživatel měl vždy možnost odevzdat v místě prodeje nového elektrozařízení nebo v jeho bezprostřední blízkosti po celou provozní dobu ke zpětnému odběru použité elektrozařízení, u něhož žádný vnější rozměr nepřesahuje 25 cm, a to bezplatně, bez ohledu na výrobní značku a bez vázání na nákup zboží.

O těchto možnostech zpětného odběru musí poslední prodejce konečného uživatele písemně informovat. Poslední prodejce je povinen ve svých prodejních místech viditelně umístit informaci o možnosti odevzdání použitého elektrozařízení nebo informaci o tom, kde lze použitá elektrozařízení odevzdat ke zpětnému odběru na území obce, městské části nebo městského obvodu podle místa prodeje. Pokud se na jejich území místo zpětného odběru nenachází, informuje o místě zpětného odběru v nejbližší obci, městské části nebo městském obvodě od svého místa prodeje.

12.1.6. Opětovné použití elektrozařízení

Výrobce je povinen zajistit, aby koneční uživatelé měli možnost odevzdat použitá funkční elektrozařízení za účelem jejich přímého opětovného použití jako celku. Převzetí takového elektrozařízení od konečného uživatele nesmí být zpoplatněno. Výrobce je povinen konečné uživatele informovat o typech elektrozařízení, pro které zajišťuje oddělený sběr za účelem jejich přímého opětovného použití, a o způsobu zajištění odděleného sběru těchto elektrozařízení. Odděleně sebrané funkční elektrozařízení určené k přímému opětovnému použití není odpadem.

Výrobce zajistí přednostně přímé opětovné použití odděleně sebraného funkčního elektrozařízení jako celku. Jinak zařadí elektrozařízení mezi zpětně odebraná odpadní elektrozařízení, čímž se elektrozařízení stává odpadem, a zajistí další nakládání s ním v souladu s tímto zákonem. Využití takového odpadního elektrozařízení formou přípravy k opětovnému použití tím není dotčeno.

Výrobce je povinen vést samostatnou evidenci odděleně sebraných elektrozařízení určených k přímému opětovnému použití.

Elektrozařízení předané k opětovnému použití za podmínek stanovených výrobcem není odpadem a vztahují se na něj právní předpisy týkající se bezpečnosti, technických požadavků na výrobky apod.

12.1.7. Zpracování odpadních elektrozařízení

Na osobu zajišťující zpracování odpadních elektrozařízení (dále jen „zpracovatel odpadního elektrozařízení“) se vztahují obecné povinnosti podle zákona o odpadech.

Zpracovatel odpadního elektrozařízení zajistí skladování odpadních elektrozařízení za účelem jejich zpracování a recyklace v zařízeních tak, aby:

a) skladování odpadních elektrozařízení probíhalo na plochách s nepropustným povrchem, odolným vůči úniku nebezpečných látek a se zařízením na jímání úniků nebezpečných látek, pokud jsou v odpadním elektrozařízení obsaženy,

b) byly z odpadních elektrozařízení přednostně vyjmuty všechny kapaliny a nebezpečné součásti, aby bylo zaručeno, že nedojde k úniku látek ohrožujících životní prostředí a lidské zdraví, a

c) byly z odpadních elektrozařízení demontovány další součásti podle postupu uvedeného v prováděcím právním předpisu.

12.1.8. Financování

S ohledem na skutečnost, že elektrozařízení jsou nejdynamičtější komoditou v rámci vybraných výrobků a velké množství těchto výrobků dosahuje také nejdelší míry životnosti, vycházejí předchozí i stávající evropská směrnice z principu společné odpovědnosti výrobců za historická elektrozařízení (která v průběhu dalších let postupně zmizí z oběhu) a z principu individuální odpovědnosti za veškerá nová elektrozařízení, která výrobce uvede na trh.

Pro elektrozařízení určená pro použití v domácnostech uvedená na trh po dni 13. srpna 2005 vzniká výrobci povinnost nést náklady spojené s financováním nakládání s odpadním elektrozařízením, a to již v okamžiku uvedení výrobku na trh a v plné výši odpovídající nákladům spojeným se zajištěním veškerých činností týkajících se zpětného odběru, zpracování, využití a odstranění odpadního elektrozařízení.

V případě elektrozařízení určených pro použití v domácnostech uvedených na trh do 13. srpna 2005 zajistí výrobci splnění svých povinností financovat nakládání s odpadním elektrozařízením v kolektivním systému, na základě smlouvy o kolektivním plnění, podle které v odpovídajícím rozsahu, zejména podle podílu na trhu, přispívají všichni výrobci elektrozařízení, kteří jsou podnikatelsky činní v okamžiku vzniku příslušných nákladů.

Financování nakládání s odpadním elektrozařízením nepocházejícím z domácností zajistí výrobce elektrozařízení takto:

a) jde-li o elektrozařízení uvedené na trh po dni 13. srpna 2005, zajistí toto financování sám výrobce elektrozařízení. Tuto povinnost nemusí plnit k těm výrobkům, pro něž při předání uzavře dohodu o přenesení finanční odpovědnosti, a to buď s distributorem, nebo s konečným uživatelem s tím, že tuto skutečnost jsou výrobce elektrozařízení i ostatní osoby povinni dokladovat kontrolnímu orgánu,

b) jde-li o elektrozařízení uvedené na trh do dne 13. srpna 2005 a je nahrazováno elektrozařízením stejného typu nebo elektrozařízením, které plní stejnou funkci, zajistí financování nakládání s elektrozařízením výrobce

takových nových elektrozařízení při jejich dodávce, nejvýše však v počtu dodávaných elektrozařízení,

c) jde-li o elektrozařízení uvedené na trh do dne 13. srpna 2005 a není nahrazováno elektrozařízením stejného typu nebo elektrozařízením, které plní stejnou funkci, zajistí financování nakládání s elektrozařízením konečný uživatel.

Náklady na zpětný odběr, zpracování, využití a odstranění odpadních elektrozařízení nesmějí být konečným uživatelům při prodeji nových elektrozařízení uváděny odděleně.

Zvláštní režim zákon stanoví pro financování nakládání s odpadními solárními panely, které byly uvedeny na trh do dne 1. ledna 2013, přičemž bude zachována kontinuita s právní úpravou této problematiky obsaženou v dosavadním zákoně o odpadech. Pro uvedené odpadní solární panely zajistí financování jejich předání ke zpracování, využití a odstranění, včetně plnění těchto povinností, provozovatel solární elektrárny, jejíž jsou solární panely součástí, a to prostřednictvím provozovatele kolektivního systému, který je k zajišťování plnění těchto povinností oprávněn. Provozovatel solární elektrárny zajistí uvedenou povinnost prostřednictvím rovnoměrných dílčích plateb příspěvků, poskytovaných minimálně s roční periodicitou na základě smlouvy uzavřené s provozovatelem kolektivního systému tak, aby financování bylo plně zajištěno nejpozději do 1. ledna 2019. Provozovatel kolektivního systému stanoví příspěvky na předání ke zpracování, využití a odstranění odpadních solárních panelů zejména v závislosti na jejich hmotnosti a složení, přičemž minimální výše příspěvku bude stanovena prováděcím právním předpisem. Jelikož stávající zákon o odpadech uložil provozovatelům solárních elektráren povinnost uzavřít smlouvy s provozovateli kolektivních systémů do 30. června 2013 a povinnost poskytovat každoročně uvedené platby příspěvků počínaje 1. ledna 2014, nestanoví zákon o výrobcích s ukončenou životností žádnou lhůtu pro uzavření těchto smluv, ani počátek vzniku povinnosti platit příspěvky.

12.2. Baterie a akumulátory

12.2.1. Působnost právní úpravy

V souladu s právní úpravou EU se zákon vztahuje na baterie a akumulátory bez ohledu na jejich tvar, objem, hmotnost, materiálové složení, použití a značku a bez ohledu na to, zda jsou na trh nebo do oběhu uváděny samostatně nebo jako součást funkčních celků, a na odpad z těchto výrobků a jeho zpracování.

Zákon se nevztahuje na baterie nebo akumulátory používané:

a) v zařízeních, která souvisejí s ochranou podstatných bezpečnostních zájmů České republiky, ve zbraních, střelivu a vojenském materiálu, kromě výrobků, které nejsou určeny výlučně k vojenským účelům,

b) v zařízeních určených pro vyslání do vesmíru.

12.2.2. Definice dalších pojmů

Zákon definuje pro účely části týkající se baterií a akumulátorů tyto další právní pojmy:

přenosná baterie nebo akumulátor – baterie, knoflíkový článek, napájecí sada nebo akumulátor, které jsou hermeticky uzavřeny a mohou být ručně přenášeny, pokud nejsou zároveň průmyslovou baterií nebo akumulátorem nebo automobilovou baterií nebo akumulátorem,

průmyslová baterie nebo akumulátor – jakákoliv baterie nebo akumulátor určené výlučně k průmyslovému nebo profesionálnímu použití nebo používané v jakémkoliv druhu elektrických vozidel,

automobilová baterie nebo akumulátor – baterie nebo akumulátor používané pro automobilové startéry, osvětlení nebo zapalovací systémy motorových vozidel a baterie nebo akumulátory používané ke stejným účelům v jiných výrobcích, pokud zároveň nejsou průmyslovou baterií nebo akumulátorem,

napájecí sada – soubor baterií nebo akumulátorů, které jsou propojeny či zabudovány do vnějšího obalu tak, aby tvořily celistvou jednotku, jejíž používání nepředpokládá, že by ji konečný uživatel rozděloval nebo otevíral,

knoflíkový článek – malá okrouhlá přenosná baterie nebo akumulátor s průměrem větším než výškou, které se používají v zařízeních pro zvláštní účely, jako jsou například pomůcky pro nedoslýchavé, hodinky, malá přenosná zařízení a zálohové zdroje elektrického proudu,

bezšňůrový elektrický nástroj – ruční zařízení s bateriovým nebo akumulátorovým napájením určené pro řemeslnické, stavební nebo zahradnické činnosti,

úroveň zpětného odběru – procentuální podíl celkové hmotnosti přenosných baterií a akumulátorů, které výrobce v daném kalendářním roce zpětně odebral, a průměrné roční hmotnosti přenosných baterií a akumulátorů, které výrobce uvedl na trh v České republice v daném kalendářním roce a v předchozích dvou kalendářních letech.

12.2.3. Povinnosti konečných uživatelů

Konečný uživatel, který se chce zbavit přenosných baterií nebo akumulátorů, je povinen je odevzdat pouze na místo zpětného odběru nebo u posledního prodejce. Automobilové a průmyslové baterie a akumulátory je možné předat pouze na místo zpětného odběru, případně přímo osobě oprávněné k jejich převzetí podle zákona o odpadech.

12.2.4. Povinnosti při uvádění baterií nebo akumulátorů na trh a do oběhu

Na trh nebo do oběhu je zakázáno uvádět

a) baterie nebo akumulátory, které obsahují více než 0,0005 % hmotnostních rtuti, bez ohledu na to, zda jsou či nejsou zabudované do elektrozařízení nebo do jiných výrobků, a

b) přenosné baterie nebo akumulátory, které obsahují více než 0,002 % hmotnostních kadmia, včetně baterií a akumulátorů zabudovaných do elektrozařízení nebo do jiných výrobků.

Zákaz stanovený v písm. a) se do 1. října 2015 nevztahuje na knoflíkové články s obsahem rtuti nepřesahujícím 2 % hmotnostní. Zákaz stanovený v písm. b) se nevztahuje na přenosné baterie nebo akumulátory, které byly uvedeny na trh v

některé členské zemi Evropské unie před 26. zářím 2008 nebo které jsou určené pro použití v

a) nouzových nebo poplašných systémech, včetně nouzového osvětlení,

b) zdravotnických přístrojích, nebo

c) bezšňůrových elektrických nástrojích.

Výjimka uvedená v písm. c) se uplatní do 31. prosince 2016. Osoba, která uvedla po 26. září 2008 na trh baterie nebo akumulátory obsahující více než 0,0005 % hmotnostních rtuti nebo přenosné baterie a akumulátory obsahující více než 0,002 % hmotnostních kadmia, musí zajistit stažení těchto baterií a akumulátorů z trhu.

Baterie a akumulátory, které nesplňují požadavky tohoto zákona, avšak které byly uvedeny na trh v souladu s právními předpisy přede dnem použitelnosti příslušných zákazů (zákaz pro knoflíkové baterie po 1. říjnu 2015 a pro přenosné baterie nebo akumulátory určené pro použití v bezšňůrových elektrických nástrojích po 31. prosinci 2016), mohou být prodávány až do vyčerpání zásob.

Výrobci, kteří vyrábějí výrobky vyžadující zabudování baterií a akumulátorů, jsou povinni je konstruovat tak, aby z nich bylo možné použité baterie nebo akumulátory snadno a bezpečně vyjmout. Nemohou-li použité baterie a akumulátory snadno vyjmout koneční uživatelé, zajistí členské státy, aby tito výrobci navrhovali zařízení tak, aby je mohli snadno vyjmout kvalifikovaní profesionálové nezávislí na výrobci.

Výrobce je povinen připojit k výrobkům, v nichž jsou zabudovány baterie nebo akumulátory, návod, jak lze baterie nebo akumulátory bezpečně vyjmout konečným uživatelem nebo nezávislým kvalifikovaným profesionálem, včetně informace o typu zabudovaných baterií nebo akumulátorů.

Výrobce, distributor a poslední prodejce jsou povinni zajistit, aby byl tento návod předáván společně s výrobkem. Uvedené povinnosti se nevztahují na výrobce výrobků, pro které je z důvodu bezpečnosti, výkonu, léčebných důvodů nebo z důvodu uchování údajů nezbytné zabezpečit nepřetržitou dodávku elektrického proudu vyžadující stálé spojení mezi výrobkem a baterií nebo akumulátorem.

12.2.5. Označování baterií nebo akumulátorů

Výrobce baterií nebo akumulátorů je povinen zajistit, aby

a) všechny baterie, akumulátory a napájecí sady (včetně baterií a akumulátorů zabudovaných do elektrozařízení) byly označeny grafickým symbolem pro účely zpětného odběru (symbol přeškrtnuté pojízdné popelnice),

b) přenosné baterie nebo akumulátory a automobilové baterie nebo akumulátory byly viditelně, čitelně a nesmazatelně opatřeny údaji o své kapacitě (nařízení Evropské komise (EU) č. 1103/2010 pro sekundární články, pro primární články doposud nevydáno),

c) baterie, akumulátory a knoflíkové články obsahující více než 0,0005 % hmotnostních rtuti, více než 0,002 % hmotnostních kadmia nebo více než 0,004 % hmotnostních olova, byly označeny chemickými symboly pro tyto kovy.

Výrobce baterií nebo akumulátorů je povinen uvádět v průvodní dokumentaci výrobku, na obalu, v návodu na použití nebo jinou vhodnou formou informace o

významu grafického symbolu přeškrtnuté pojízdné popelnice a chemických symbolů Hg, Pb a Cd.

Ministerstvo stanoví vyhláškou vzor grafického symbolu pro označování baterií, akumulátorů a napájecích sad pro účely zpětného odběru a způsob označování baterií (knoflíkových článků) a akumulátorů.

12.2.6. Povinnosti výrobce týkající se zpětného odběru a zpracování odpadních baterií a akumulátorů

Výrobce baterií nebo akumulátorů je povinen

a) zajistit na vlastní náklady zpětný odběr přenosných a automobilových baterií nebo akumulátorů od konečného uživatele, a to bez ohledu na výrobní značku, bez ohledu na datum jejich uvedení na trh, bez vazby na koupi nového výrobku a bez nároku na úplatu za tento odběr,

b) zajistit zpětný odběr průmyslových baterií nebo akumulátorů stejného typu a určení, jaké uvedl na trh, a to bez ohledu na jejich chemické složení, bez ohledu na datum jejich uvedení na trh a bez vazby na koupi nového výrobku. Tyto povinnosti zajistí výrobce průmyslových baterií nebo akumulátorů na vlastní náklady nebo uzavřením dohody s konečnými uživateli o jiném způsobu financování,

c) zajistit dostatečnou hustotu míst zpětného odběru, která budou snadno dostupná konečnému uživateli, v tomto rozsahu:

   - V případě přenosných baterií a akumulátorů zřídit veřejná místa zpětného odběru v každé obci s pověřeným obecním úřadem (cca 394) a městském obvodě nebo městské části, ve kterých jsou přenosné baterie nebo akumulátory, které uvádí na trh, prodávány, a také v každé obci, která projeví o zřízení místa zpětného odběru zájem.

   - V případě přenosných baterií a akumulátorů dále zřídit na vlastní náklady za podmínek obdobných jako s ostatními posledními prodejci veřejné místo zpětného odběru v každém prodejním místě posledního prodejce přenosných baterií nebo akumulátorů, jehož ekonomická činnost je uvedena v příloze č. 4 k tomuto zákonu, a kde jsou přenosné baterie nebo akumulátory uváděné výrobcem na trh nabízeny jako stálá součást prodejního sortimentu.

   - V případě automobilových baterií a akumulátorů zřídit veřejná místa zpětného odběru v každé obci, městském obvodě nebo městské části, kde jsou automobilové baterie a akumulátory, které uvádí na trh, prodávány, včetně mobilního svozu v rámci vlastního systému.

   - V případě průmyslových baterií a akumulátorů není s ohledem na charakter těchto výrobků stanoven zvláštní požadavek na dostupnost sběrné sítě,

d) zajistit dosažení minimální úrovně zpětného odběru přenosných baterií a akumulátorů stanovené zákonem (příloha č. 2),

e) zajistit zpracování a recyklaci odpadních baterií a akumulátorů v zařízeních, která dosahují zákonem stanovené minimální recyklační účinnosti procesů recyklace (příloha č. 5).

Náklady na zpětný odběr, zpracování, využití a odstranění odpadních baterií nebo akumulátorů nesmějí být konečným uživatelům při prodeji nových baterií nebo akumulátorů uváděny odděleně.

Pokud jsou odpadní baterie nebo akumulátory převezeny přes hranice ke zpracování a recyklaci v souladu s předpisy Evropské unie o přepravě odpadů a v souladu se zákonem o odpadech, zahrnou se do požadavků na dosažení recyklační účinnosti procesů recyklace, pouze pokud výrobce baterií nebo akumulátorů doloží, že proces recyklace proběhl za podmínek rovnocenných požadavkům stanoveným tímto zákonem.

12.2.7. Povinnosti posledních prodejců a distributorů

Poslední prodejce přenosných nebo automobilových baterií nebo akumulátorů je povinen viditelně umístit informaci o možnosti odevzdání baterií a akumulátorů ve svých prodejních místech, včetně viditelného umístění sběrné nádoby, nebo informaci o tom, kde lze baterie nebo akumulátory odevzdat ke zpětnému odběru na území obce, městské části nebo městského obvodu podle místa prodeje. Pokud se na jejich území místo zpětného odběru nenachází, informuje o místě zpětného odběru v nejbližší obci, městské části nebo městském obvodě od svého místa prodeje.

Poslední prodejce přenosných baterií nebo akumulátorů je povinen odebírat přenosné baterie nebo akumulátory od konečného uživatele přímo v prodejním místě po celou provozní dobu, bez nároku na úplatu za tento odběr, bez ohledu na výrobní značku, bez ohledu na datum jejich uvedení na trh a bez vazby na koupi nové baterie nebo akumulátoru, pokud se jedná o prodejní místo posledního prodejce, jehož ekonomická činnost je uvedena v příloze č. 4 k tomuto zákonu, a přenosné baterie nebo akumulátory jsou nabízeny jako stálá součást prodejního sortimentu.

Pokud poslední prodejce přenosných nebo automobilových baterií nebo akumulátorů neplní své informační povinnosti, případně odebere baterie nebo akumulátory bez existujícího smluvního vztahu s výrobcem nebo jeho pověření, má dále povinnost odebírat baterie a akumulátory za podmínek stanovených pro zpětný odběr přenosných a automobilových baterií a akumulátorů (zejména bez nároku na úplatu a bez vazby na nákup nového výrobku).

12.2.8. Zpracování odpadních baterií a akumulátorů

Pro veškeré odpadní baterie a akumulátory platí zákaz skládkování a spalování.

Tento zákaz se nevztahuje na:

a) přenosné baterie nebo akumulátory, u kterých není možné před jejich zpracováním vizuálně určit jejich elektrochemický typ nebo jejich značku,

b) přenosné baterie nebo akumulátory stažené z trhu na základě zvláštního právního předpisu,

c) přenosné baterie s obsahem kovového lithia,

d) odpad z baterií nebo akumulátorů, který vznikl zpracováním a recyklací v souladu s tímto zákonem a se zákonem o odpadech.

Na osobu zajišťující zpracování odpadních baterií nebo akumulátorů (dále jen „zpracovatel odpadních baterií nebo akumulátorů“) se vztahují obecné povinnosti podle zákona o odpadech.

Zpracovatel odpadních baterií nebo akumulátorů je povinen

a) vyjmout z odpadních baterií nebo akumulátorů minimálně všechny tekutiny a kyseliny,

b) při zpracování a jakémkoli skladování ve zpracovatelských zařízeních skladovat odpadní baterie nebo akumulátory na plochách s nepropustným povrchem a vhodným nepropustným pokrytím nebo ve vhodných nádobách, a

c) průkazně doložit uplatnění výjimky pro spalování odpadních přenosných baterií nebo akumulátorů.

Zpracovatelé odpadních baterií nebo akumulátorů musí dosáhnout minimální recyklační účinnosti procesů recyklace odpadních baterií a akumulátorů a zasílat ministerstvu každý rok zprávu o recyklační účinnosti procesů recyklace odpadních baterií a akumulátorů podle nařízení Komise (EU) č. 493/2012.

12.3. Pneumatiky

12.3.1. Definice dalších pojmů

Zákon definuje pro účely části týkající se pneumatik tyto další právní pojmy:

protektorovaná pneumatika – pneumatika, jejíž opotřebované části byly obnoveny studenou nebo teplou metodou protektorování,

úroveň zpětného odběru – procentuální podíl celkové hmotnosti pneumatik, které výrobce pneumatik v daném kalendářním roce zpětně odebral, a celkové hmotnosti pneumatik uvedených tímto výrobcem na trh v předchozím kalendářním roce, nebo v témže kalendářním roce v případě, že výrobce v předchozím kalendářním roce neuvedl na trh žádné pneumatiky.

12.3.2. Povinnosti výrobce týkající se zpětného odběru a zpracování odpadních pneumatik

Výrobce pneumatik je povinen

a) zajistit na vlastní náklady zpětný odběr pneumatik od konečného uživatele, a to bez ohledu na výrobní značku, bez ohledu na datum jejich uvedení na trh, bez vazby na koupi nového výrobku a bez nároku na úplatu za tento odběr,

b) zajistit dostatečnou hustotu veřejných míst zpětného odběru, která budou snadno dostupná konečnému uživateli. Konkretizace požadavků na hustotu veřejných míst zpětného odběru bude provedena v paragrafovém znění návrhu zákona,

c) zajistit dosažení minimální úrovně zpětného odběru pneumatik stanovené zákonem (příloha č. 2),

d) zajistit opětovné použití nebo využití zpětně odebraných odpadních pneumatik tak, aby žádné odpadní pneumatiky nebyly skládkovány nebo spalovány bez energetického využití.

12.3.3. Povinnosti ve vztahu k protektorovaným pneumatikám

Osoba, která v rámci své podnikatelské činnosti uvádí na trh protektorované pneumatiky, je výrobcem pneumatik ve smyslu tohoto zákona pouze za podmínky, že kostry těchto protektorovaných pneumatik byly do České republiky dovezeny ze zahraničí nebo byly nabyty z jiného členského státu EU (dále jen „výrobce protektorovaných pneumatik“). Důvodem takového řešení je skutečnost, že pro protektorované pneumatiky z koster nabytých v tuzemsku již existuje výrobce, který v ČR odpovídá za plnění povinností podle tohoto zákona. Naopak ve vztahu k protektorovaným pneumatikám z koster nabytých ze zahraničí by bez této právní úpravy v ČR neexistovala žádná osoba, která by odpovídala za plnění povinností výrobce, včetně financování nákladů na sběr a následné využití odpadních protektorovaných pneumatik.

Výrobce protektorovaných pneumatik je povinen vést podrobnou evidenci koster dovezených ze zahraničí nebo nabytých z jiného členského státu EU a koster nabytých v tuzemsku. Tuto evidenci je výrobce protektorovaných pneumatik povinen na vyžádání předložit kontrolním orgánům. Výrobce protektorovaných pneumatik, který současně uvádí na trh nové pneumatiky, vede evidenci množství pneumatik uvedených na trh zvlášť pro nové a pro protektorované pneumatiky.

Výrobce protektorovaných pneumatik má stejná práva a povinnosti jako výrobce (nových) pneumatik ve smyslu tohoto zákona, zejména se na něj vztahuje povinnost zajistit zpětný odběr a využití odpadních pneumatik.

Protektorování pneumatik je jedním z možných ekologických způsobů využití odpadních pneumatik. Z hlediska způsobů nakládání s odpady se jedná v podstatě o přípravu k opětovnému použití, jejímž výsledkem je opětovné použití pneumatiky, která se stává opět výrobkem. V tomto případě je třeba realizovat dvojí zpětný odběr odpadní pneumatiky (nejprve zpětný odběr původní pneumatiky a poté zpětný odběr protektorované pneumatiky), který zajišťují jak výrobci nových pneumatik, tak i výrobci protektorovaných pneumatik. Naproti tomu je ale třeba realizovat jen jedno konečné využití odpadní pneumatiky (např. materiálové). Řádné fungování kolektivních systémů má být dostatečným prostředkem pro vytváření vhodných podmínek pro tento způsob opětovného použití pneumatik a zároveň pro vyrovnávání nákladů na konečné využití mezi výrobci pneumatik a výrobci protektorovaných pneumatik.

12.3.4. Zpracování odpadních pneumatik

Na osobu zajišťující zpracování odpadních pneumatik (dále jen „zpracovatel odpadních pneumatik“) se vztahují obecné povinnosti podle zákona o odpadech.

Zpracovatel odpadních pneumatik je povinen skladovat odpadní pneumatiky před jejich zpracováním tak, aby je zabezpečil před odcizením nebo jejich znehodnocením. Při skladování odpadních pneumatik musí být dodržovány zvláštní právní předpisy na ochranu životního prostředí a zdraví lidí a právní předpisy na úseku požární ochrany.

12.3.5. Viditelný recyklační poplatek

Výrobce a distributor, včetně posledního prodejce, jsou povinni při prodeji pneumatik uvádět náklady na zpětný odběr, zpracování a využití odpadních pneumatik

odděleně. Tento viditelný „recyklační poplatek“ uváděný na příslušném dokladu (např. na faktuře) má jednak funkci informační a osvětovou (konečný uživatel je informován, že si předplácí službu zpětného odběru, kterou by měl později využít a bezplatně vyžadovat) a také usnadňuje podmínky pro provádění kontroly financování systémů zpětného odběru ze strany kontrolních orgánů.

12.4. Vozidla

12.4.1. Definice dalších pojmů

vybrané vozidlo – vozidlo kategorie M1 nebo N1 podle zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, nebo tříkolové motorové vozidlo vymezené ve směrnici 92/61/EHS, s výjimkou motorových tříkolek,

vybrané vozidlo s ukončenou životností – vybrané vozidlo, které se stalo odpadem,

ostatní vozidlo – vozidlo kategorie M2, M3, N2 nebo N3 podle zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích,

ostatní vozidlo s ukončenou životností – ostatní vozidlo, které se stalo odpadem,

opuštěné vozidlo – vybrané vozidlo, které je zjevně nepojízdné nebo nezpůsobilé k provozu na pozemních komunikacích a které se nachází na místě, kde může poškodit nebo ohrozit životní prostředí nebo zdraví lidí nebo kde narušuje estetický vzhled obce, přírody nebo krajiny,

vlastník – osoba, která je zapsána v registru silničních vozidel jako vlastník vozidla,

zpracování – jakákoli činnost po předání vozidla s ukončenou životností do zařízení pro odstranění nebezpečných látek, demontáž, hrubé rozdělení, drcení, využití nebo pro přípravu na odstranění odpadu z drcení a všechny další operace prováděné za účelem využití nebo odstranění vozidla s ukončenou životností a jeho částí,

zpracovatel – právnická nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, která provádí zpracování na základě povolení krajského úřadu k provozování zařízení ke zpracování vozidel s ukončenou životností,

drticí zařízení – jakékoli zařízení používané pro hrubé rozdělení nebo pro rozbíjení vozidel s ukončenou životností včetně zařízení pro získání recyklovatelného kovového odpadu,

opětovné použití – jakákoli operace, při které se součásti vozidla s ukončenou životností používají pro stejný účel, pro který byly původně určeny,

opětovně použitelné díly – součásti, které byly z vozidla s ukončenou životností vyjmuty po kvalifikované demontáži nebo konečným uživatelem po dohodě se zpracovatelem za účelem opětovného použití; opětovně použitelné díly se započítávají do minimální úrovně využití,

informace pro demontáž – veškeré informace požadované právními předpisy o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích pro správné zpracování vozidel s ukončenou životností šetrné vůči životnímu prostředí,

podstatná část vozidla – karosérie nebo rám vozidla vybavený identifikačním číslem vozidla (VIN), dveře, blatníky a kapoty, hnací a převodový mechanismus s příslušenstvím, nápravy, kola včetně pneumatik, autobaterie, elektroinstalace včetně

ovládacích a bezpečnostních prvků a dalších přístrojů, sedadla, katalyzátor a vnější osvětlení podle homologace,

neúplné vozidlo – vozidlo, které obsahuje alespoň karoserii nebo rám vozidla vybavený identifikačním číslem vozidla (VIN), převážnou část vybavení interiéru a motor.

12.4.2. Obecné povinnosti ve vztahu k vybraným vozidlům

Každý, kdo se zbavuje vybraného vozidla nebo jeho podstatné části, je povinen jej předat pouze osobě oprávněné ke sběru vozidel s ukončenou životností, s výjimkou podstatných částí, které mohou být odevzdány také v rámci zpětného odběru vybraných výrobků, nebo nestanoví-li zákon jinak (konkrétní výjimky budou stanoveny v paragrafovém znění návrhu zákona). Předávající osoba je povinna předložit při předání průkaz totožnosti, technický průkaz předávaného vozidla a v případě, kdy vozidlo nepředává jeho vlastník, také plnou moc udělenou vlastníkem vozidla, nejedná-li se o opuštěné vozidlo.

Vlastník zbavující se vybraného vozidla je povinen umístit toto vozidlo nebo jeho podstatné části před jeho předáním osobě oprávněné ke sběru vozidel s ukončenou životností na místo, kde nepoškodí nebo neohrozí životní prostředí nebo zdraví lidí a nenaruší estetický vzhled obce, přírody nebo krajiny. V případě opuštěného vozidla bude jeho vlastník vyzván k jeho odstranění, a pokud tak neučiní nebo hrozí-li poškození životního prostředí nebo zdraví lidí, odstraní vozidlo na jeho náklady příslušná obec. Obecní úřad, v jehož katastru se nachází opuštěné vozidlo, vyzve jeho vlastníka k odstranění nedostatků a výzvu zveřejní také na své úřední desce. V případě, že vlastník do 1 měsíce nereaguje nebo nedostatky neodstraní, obec opuštěné vozidlo přemístí na náklady vlastníka na vybrané parkoviště. Pokud není možné opuštěné vozidlo identifikovat nebo nelze identifikovat jeho vlastníka, zveřejní obecní úřad výzvu na úřední desce a postupem podle § 19 odst. 4 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

Po marném uplynutí lhůty dvou měsíců od doručení nebo zveřejnění výzvy o přemístění vozidla na vybrané parkoviště zajistí obecní úřad předání opuštěného vozidla osobě oprávněné ke sběru vozidel s ukončenou životností. Náklady s tím spojené je povinen uhradit obci poslední vlastník opuštěného vozidla uvedený v registru silničních vozidel, pokud neprokáže, že vlastníkem tohoto vozidla je jiná osoba.

Nikdo nesmí bez povolení ke sběru nebo zpracování vozidel s ukončenou životností nebo bez smlouvy se zpracovatelem o zapůjčení vozidla s ukončenou životností držet nebo přechovávat více než tři vybraná vozidla, která nejsou evidována v registru silničních vozidel.

12.4.3. Obecné povinnosti ve vztahu k ostatním vozidlům

Vlastník ostatního vozidla s ukončenou životností je povinen skladovat a zpracovat takové vozidlo nebo jeho části v souladu s prováděcím právním předpisem tak, aby nebylo poškozeno životní prostředí, pokud je k tomu oprávněn, nebo je povinen ho odevzdat osobě oprávněné ke sběru ostatních vozidel s ukončenou životností. Předávající osoba je povinna předložit při předání průkaz totožnosti, technický průkaz předávaného vozidla a v případě, kdy vozidlo nepředává jeho vlastník, také plnou moc udělenou vlastníkem vozidla.

12.4.4. Povinnosti výrobců vybraných vozidel a výrobců součástí

Výrobce vybraných vozidel je povinen

a) v případě, že by předání vybraného vozidla s ukončenou životností mělo být pro konečného uživatele zpoplatněno v důsledku toho, že má nulovou nebo zápornou tržní hodnotu, hradit veškeré náklady nebo jejich podstatnou část, nebo vybraná vozidla s ukončenou životností bezplatně přijímat a za těchto podmínek zajistit dostupnost sběrné sítě,

b) poskytovat zpracovatelům nezbytné informace pro demontáž, zejména s ohledem na nebezpečné materiály, ve formě příruček nebo s využitím elektronických médií (např. CD-ROM, on-line služby); obchodní tajemství a průmyslové vlastnictví výrobce tím není dotčeno.

Výrobci součástí používaných ve vybraných vozidlech jsou povinni poskytovat zpracovatelům na jejich vyžádání přiměřené informace pro demontáž, skladování a zkoušky součástí, které lze opětovně použít; obchodní tajemství a průmyslové vlastnictví těchto výrobců tím není dotčeno.

Výrobce vybraných vozidel je v oblasti informování konečných uživatelů povinen

a) při uvádění nového vybraného vozidla na trh zveřejnit a zpřístupnit formou propagačních materiálů potenciálním kupcům informace týkající se možnosti jejich zpracování, využití a recyklace způsobem šetrným k životnímu prostředí,

b) v součinnosti s výrobci součástí používaných ve vybraných vozidlech označovat tyto součásti tak, aby byla usnadněna jejich identifikace pro opětovné použití nebo využití.

Výrobce vybraných vozidel je povinen zapojit se do informačního systému pro vedení informací o vozidlech s ukončenou životností (dále jen „Informační systém“).

12.4.5. Vydávání povolení k provozování zařízení ke sběru nebo zpracování vozidel s ukončenou životností

Krajské úřady vydávají povolení k provozování zařízení ke sběru nebo zpracování vozidel s ukončenou životností podle tohoto zákona a zákona o odpadech (obecná úprava vydávání povolení k provozování zařízení ke sběru, úpravě, využití nebo odstranění odpadu v zákoně o odpadech se použije, nestanoví-li zákon o výrobcích s ukončenou životností jinak). Povolení opravňuje k nakládání v zařízeních ke sběru nebo zpracování jak s vybranými, tak s ostatními vozidly.

Zařízení ke sběru nebo zpracování vozidel s ukončenou životností, které je zároveň zařízením pro sběr jiných odpadů, musí s vozidly s ukončenou životností a jejich částmi nakládat na oddělených plochách a musí vést oddělenou evidenci.

Povolení se vydává na dobu určitou, na minimálně 3 roky a maximálně 8 let. Povolení je možné na žádost provozovatele zařízení rozhodnutím krajského úřadu opakovaně prodlužovat na základě fyzické kontroly, revize provozních řádů a plnění aktuálních technických požadavků, a to vždy nejvýše o 5 let.

Povolení k provozování zařízení ke sběru nebo zpracování vozidel s ukončenou životností nelze udělit pro mobilní zařízení ke sběru odpadů.

V průběhu správního řízení o vydání povolení musí krajský úřad provést místní šetření, aby ověřil, zda zařízení splňuje požadavky stanovené právními předpisy a údaje uvedené v žádosti o vydání povolení souhlasí se skutečností.

V případě změny technických požadavků na zařízení ke sběru nebo zpracování vozidel s ukončenou životností je provozovatel takového zařízení povinen zažádat o souhlas s revizí a úpravou provozního řádu do 4 měsíců od nabytí účinnosti takové legislativní změny.

Náležitosti žádosti o vydání povolení k provozování zařízení ke sběru nebo zpracování vozidel s ukončenou životností, obsah provozního řádu zařízení, podmínky pro převzetí, skladování a postup zpracování vozidel s ukončenou životností, kritéria pro opětovné použití, rozsah a způsob vedení evidence a podrobnosti vedení Informačního systému stanoví zákon v paragrafovém znění a prováděcí právní předpis (vyhláška vydaná ministerstvem).

Provozovatelé stávajících zařízení ke sběru nebo zpracování vozidel s ukončenou životností budou muset do 1 roku od nabytí účinnosti tohoto zákona podat žádost o vydání nového povolení k provozování zařízení ke sběru nebo zpracování vozidel s ukončenou životností.

12.4.6. Vydávání povolení k provozování zařízení ke sběru nebo zpracování ostatních vozidel s ukončenou životností

Krajské úřady vydávají povolení k provozování zařízení ke sběru nebo zpracování (pouze) ostatních vozidel s ukončenou životností podle tohoto zákona a zákona o odpadech (viz povolení k provozování zařízení ke sběru, úpravě, využití nebo odstranění odpadů). Povolovací režim je upraven shodně jako u zařízení ke sběru nebo zpracování (všech) vozidel s ukončenou životností, není-li zákonem stanoveno jinak.

Právnické osoby a podnikající fyzické osoby, které provozují ostatní vozidla a jsou držiteli povolení k nakládání s odpady, které obvykle vznikají při zpracování ostatních vozidel s ukončenou životností, mohou zpracovávat ostatní vozidla s ukončenou životností na základě zjednodušeného povolení krajského úřadu. Podrobné podmínky pro vydání tohoto povolení stanoví zákon v paragrafovém znění a prováděcí právní předpis.

12.4.7. Povinnosti provozovatele zařízení ke sběru vozidel s ukončenou životností

Zařízení ke sběru vozidel s ukončenou životností je oprávněn provozovat pouze zpracovatel vozidel s ukončenou životností nebo osoba, která k žádosti o vydání povolení k provozování takového zařízení předloží krajskému úřadu smlouvu se zpracovatelem těchto vozidel.

Okamžikem předání vozidla do zařízení ke sběru vozidel s ukončenou životností se toto vozidlo stává nebezpečným odpadem (katalogové číslo 16 01 04* dle Katalogu odpadů).

Kromě pravidel uvedených v tomto zákoně se na sběr vozidel s ukončenou životností vztahuje úprava v zákoně o odpadech, který platí obecně, nestanoví-li zákon o výrobcích s ukončenou životností jinak.

Provozovatel zařízení ke sběru vozidel s ukončenou životností je povinen

a) převzít veškerá vozidla s ukončenou životností a jejich podstatné části,

b) převzít vozidla s ukončenou životností bezplatně, pokud obsahují všechny podstatné části a neobsahují přidaný odpad,

c) bezplatně vystavit potvrzení o převzetí vozidla s ukončenou životností nebo neúplného vozidla, byla-li porovnáním údajů uvedených v technickém průkazu vozidla se skutečnými údaji odevzdávaného vozidla s ukončenou životností zjištěna shoda v identifikačním čísle VIN (neplatí v případě opuštěného vozidla),

d) odmítnout vystavit potvrzení o převzetí, jsou-li odevzdávány pouze podstatné části vozidla, které nejsou neúplným vozidlem,

e) identifikovat za podmínek stanovených zákonem o odpadech pro sběr odpadů osobu, od níž vozidlo s ukončenou životností přebírá, a vést evidenci v rozsahu a způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem,

f) v případě, že je vozidlo nalezeno v databázi Policie ČR, zdržet se jakéhokoliv nakládání s tímto vozidlem s ukončenou životností, a to po dobu nejméně 72 hodin,

g) odpojit autobaterii, neprovádět žádné další demontážní práce, včetně jakéhokoliv narušení karoserie pro snížení objemu, není-li zároveň zpracovatelem, a zajistit, aby nedošlo k neoprávněné manipulaci nebo rozebírání vozidla s ukončenou životností nebo k úniku nebezpečných látek,

h) znehodnotit identifikační číslo vozidla (VIN) tak, aby byla možná identifikace vozidla s ukončenou životností při předání zpracovateli a vozidlo s ukončenou životností bylo možné identifikovat v průběhu celého zpracovatelského procesu,

i) skladovat vozidla s ukončenou životností v souladu s podmínkami stanovenými prováděcím právním předpisem,

j) zajistit předání vozidla s ukončenou životností ke zpracování pouze smluvnímu zpracovateli, pokud jím není sám.

Provozovatel zařízení ke sběru vozidel s ukončenou životností je v oblasti evidence povinen

a) vést v rozsahu a způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem evidenci o převzatých vozidlech s ukončenou životností a o předaných vozidlech s ukončenou životností ke zpracování a zasílat každoročně příslušnému správnímu úřadu údaje z této evidence (roční hlášení),

b) pořizovat fotodokumentaci přijímaných vybraných vozidel s ukončenou životností,

c) zapojit se do Informačního systému,

d) na požádání kontrolních orgánů doložit správnost a úplnost údajů uvedených v evidenci a ročním hlášení.

Ministerstvo stanoví vyhláškou náležitosti potvrzení o převzetí vozidla s ukončenou životností, podmínky pro převzetí a skladování vozidel s ukončenou životností a rozsah a způsob vedení evidence.

12.4.8. Povinnosti zpracovatele vozidel s ukončenou životností

Zpracovatel vozidel s ukončenou životností je vždy zároveň oprávněn ke sběru vozidel s ukončenou životností. Kromě pravidel uvedených v tomto zákoně se na zpracování vozidel s ukončenou životností vztahuje úprava v zákoně o odpadech, který platí obecně, nestanoví-li zákon o výrobcích s ukončenou životností jinak.

Zpracovatel je povinen

a) zajistit opětovné použití a využití převzatých vybraných vozidel s ukončenou životností a jejich částí v rozsahu nejméně 95 % jejich průměrné hmotnosti a opětovné použití a recyklaci těchto vozidel a jejich částí v rozsahu nejméně 85 % jejich průměrné hmotnosti; metodiku výpočtu minimální úrovně využití, způsob a podmínky při případném opětovném použití dílů a příslušenství z vozidel s ukončenou životností stanoví prováděcí právní předpis,

b) před zahájením demontážních operací zajistit odčerpání a oddělené shromažďování provozních kapalin, demontovat části vozidel s ukončenou životností stanovené prováděcím právním předpisem před jejich dalším zpracováním tak, aby se omezily negativní dopady na životní prostředí, vyjmout z vozidel s ukončenou životností části a materiály obsahující rtuť a zajistit jejich samostatné využití nebo odstranění (při dodržení postupu stanoveného prováděcím právním předpisem je možné vozidlo s ukončenou životností překvalifikovat na vozidlo s ukončenou životností zbavené kapalin a jiných nebezpečných látek – katalogové číslo 16 01 06 dle Katalogu odpadů),

c) demontovat a skladovat opětovně použitelné díly tak, aby je bylo možné v maximální míře opětovně použít nebo za tím účelem předat jiné osobě, a při demontáži, skladování a předání jiné osobě vést tyto díly v Informačním systému a ponechat si účetní doklad nebo provést záznam v účetní knize,

d) při konečném zpracování vozidla s ukončenou životností zničit identifikační číslo vozidla (VIN) způsobem, který vylučuje jakékoliv jeho další použití,

e) postupovat při zpracování vozidel s ukončenou životností v souladu s technickými požadavky stanovenými prováděcím právním předpisem (viz příloha I směrnice 2000/53/ES),

f) předat společně s částečně demontovaným vybraným vozidlem s ukončenou životností prostřednictvím Informačního systému každému následujícímu zpracovateli údaje o dílčím zpracování (za splnění minimální úrovně využití je odpovědný poslední zpracovatel).

Na základě písemné smlouvy může být vozidlo s ukončenou životností zbavené nebezpečných látek a částí poskytnuto k nácviku záchranných prací složkám integrovaného záchranného systému ČR a k výuce na školách v oborech konstrukce a opravy automobilů. Osoba, které bylo vozidlo s ukončenou životností takto poskytnuto, je povinna ho po naplnění či odpadnutí účelu, pro které bylo poskytnuto, vrátit zpět zpracovateli.

Zpracovatel je v oblasti evidence povinen

a) vést v rozsahu a způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem evidenci o převzatých vozidlech s ukončenou životností a o způsobech jejich zpracování a zasílat příslušnému správnímu úřadu údaje z této evidence (roční hlášení),

b) zapojit se do Informačního systému,

c) na požádání kontrolních orgánů doložit správnost a úplnost údajů uvedených v evidenci a ročním hlášení.

Zpracovatel může nabídnout k opětovnému použití součásti z vozidel s ukončenou životností. Kritéria pro opětovné použití budou stanovena prováděcím předpisem. Součásti, které jsou opětovně použity nebo jsou předány jiné osobě k opětovnému použití, nejsou odpadem.

12.4.9. Informační podpora

Na základě potřeby sledovat a vyhodnocovat nakládání s vozidly s ukončenou životností v ČR bude vytvořen komplexní informační systém pro vedení informací o vozidlech s ukončenou životností (Informační systém), včetně propojení s dalšími informačními zdroji a systémy. Základním principem bude online vedení provozních deníků, podpora skladové evidence a množství odpadů a provedených zpracovatelských operací jednotlivými zpracovateli v centrálním Informačním systému, jehož účelem bude zejména:

a) informační podpora systému zpracování vozidel s ukončenou životností pro povinné osoby a veřejnost,

b) sledování a vyhodnocování plnění povinností zajistit opětovné použití a využití ze strany jednotlivých zpracovatelů,

c) sledování aktuálního stavu nakládání s vozidly s ukončenou životností na území ČR v reálném čase v jednom online centrálním systému a vytváření podkladů pro efektivní kontrolu,

d) zjednodušení procesu povinných hlášení a vedení evidence,

e) snížení administrativní zátěže pro povinné osoby,

f) poskytování online informací v jednom informačním místě bez potřeby vést samostatné evidence pro zúčastněné subjekty (výrobci, kontaktní místa veřejné správy Czech POINT, ministerstvo, Státní fond životního prostředí, Česká inspekce životního prostředí, krajské úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností, Policie ČR).

12.4.10. Poplatek na podporu sběru, zpracování, využití a odstranění vozidel s ukončenou životností

Žadatel o registraci vozidla kategorie M1 nebo N1 podle zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích do registru silničních vozidel (dále jen „žadatel“) je povinen zaplatit poplatek na podporu sběru, zpracování, využití a odstranění vozidel s ukončenou životností a jejich částí. Poplatek se platí při registraci vozidla kategorie M1 nebo N1 v České republice. Záznam o zaplacení poplatku a jeho výši zapíše příslušný úřad obce s rozšířenou působností do registru silničních vozidel.

Pokud je v registru silničních vozidel záznam o uhrazení poplatku nebo doloží-li žadatel doklad o uhrazení poplatku, je každá další registrace od tohoto poplatku osvobozena, v opačném případě je žadatel povinen poplatek uhradit bez ohledu na to, kolik registrací v minulosti proběhlo.

Poplatek je stanoven podle plnění mezních hodnot emisí ve výfukových plynech v souladu s právními předpisy Evropské unie ve výši:

a) 3 000 Kč v případě splnění mezních hodnot emisí EURO 3,

b) 5 000 Kč v případě splnění mezních hodnot emisí EURO 2,

c) 10 000 Kč v případě nesplnění mezních hodnot emisí podle písmene a) nebo b).

Stupeň plnění příslušné emisní úrovně se pro účely stanovení poplatku prokazuje zápisem v technickém průkazu vozidla nebo v registru silničních vozidel.

Poplatek se neplatí u vozidel, která splňují minimálně mezní hodnoty emisí EURO 4, a dále v případě historických vozidel podle zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a vozidel zapsaných v registru silničních vozidel, pro která je vydán platný doklad o uznání testování silničního vozidla na historickou původnost podle zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích.

Od poplatku jsou osvobozeni žadatelé

a) těžce tělesně postižení, kteří jsou držiteli průkazu ZTP nebo ZTP-P,

b) u nichž k registraci dochází v důsledku nabytí a vypořádání dědictví nebo v důsledku zániku společného jmění manželů, a kteří tuto skutečnost doloží rozhodnutím soudu.

Poplatek platí žadatel na příslušném obecním úřadu obce s rozšířenou působností, který vystaví po zaplacení žadateli doklad o uhrazení poplatku. Na dokladu musí být uvedeno identifikační číslo vozidla (VIN) nebo číslo karosérie, případně podvozku.

Vybrané poplatky převádí příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností vždy k poslednímu dni kalendářního měsíce následujícího po jejich vybrání Státnímu fondu životního prostředí.

Poplatky jsou příjmem Státního fondu životního prostředí a použijí se na podporu sběru, zpracování, využití a odstranění vozidel s ukončenou životností a jejich částí. Poplatky bude možné využít také k vyplácení příspěvků posledním vlastníkům vybraných vozidel s ukončenou životností, kteří odevzdají úplné vybrané vozidlo s ukončenou životností oprávněné osobě. Proplacení této podpory je vázáno na splnění podmínek a nevzniká na ni právní nárok. Podrobnosti této podpory stanoví prováděcí právní předpis.

Přechodným ustanovením bude stanoveno, že ustanovení tohoto zákona se nepoužijí v případě vozidel, u nichž byl poplatek již uhrazen podle dosavadních právních předpisů.

13. Sankce

V případě porušení ustanovení tohoto zákona orgány státní správy v souladu se svými kompetencemi ukládají sankce v podobě pokut. Stanovení sankcí za porušení jednotlivých ustanovení tohoto zákona bude provedeno v paragrafovém znění návrhu zákona.

14. Výkon státní správy

Státní správu v oblasti vybraných výrobků a výrobků s ukončenou životností vykonávají

a) Ministerstvo životního prostředí,

b) Ministerstvo průmyslu a obchodu,

c) Česká inspekce životního prostředí,

d) Česká obchodní inspekce,

e) celní a finanční úřady,

f) krajské úřady.

14.1. Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo jako ústřední orgán státní správy v oblasti vybraných výrobků a výrobků s ukončenou životností

a) vede Seznam výrobců a zpřístupňuje ho na portálu veřejné správy,

b) spravuje centrální Registr míst zpětného odběru jako informační systém veřejné správy a zpřístupňuje jej způsobem umožňujícím dálkový přístup,

c) vydává po projednání s Ministerstvem průmyslu a obchodu oprávnění k provozování kolektivního systému,

d) rozhoduje po projednání s Ministerstvem průmyslu a obchodu o změně a o prodloužení oprávnění k provozování kolektivního systému,

e) dohlíží na činnost provozovatelů kolektivních systémů,

f) ukládá provozovatelům kolektivních systémů opatření ke zjednání nápravy,

g) rozhoduje po předchozím projednání s Ministerstvem průmyslu a obchodu o předchozím souhlasu s fúzí provozovatele kolektivního systému s jinou právnickou osobou nebo s rozdělením provozovatele kolektivního systému,

h) rozhoduje po projednání s Ministerstvem průmyslu a obchodu o zrušení oprávnění k provozování kolektivního systému,

i) vede seznam vydaných oprávnění k provozování kolektivního systému a rozhodnutí o změně nebo zrušení těchto oprávnění a zveřejňuje ho na portálu veřejné správy,

j) rozhoduje o pozastavení výkonu akcionářských práv, jestliže akcionář provozovatele kolektivního systému nesplňuje podmínky stanovené tímto zákonem,

k) vydává závazné stanovisko k záměru provozovatelů kolektivních systémů uzavřít společnou dohodu o vzájemné spolupráci,

l) podává České inspekci životního prostředí a České obchodní inspekci podněty ke kontrole v oblastech, v nichž tyto orgány kontrolují plnění povinností podle tohoto zákona, a k zahájení řízení o uložení pokut za neplnění těchto povinností,

m) podává podněty České inspekci životního prostředí k zahájení řízení o uložení pokuty provozovateli kolektivního systému,

n) zpracovává a vede souhrnnou evidenci dat zaslaných výrobci a provozovateli kolektivních systémů,

o) poskytuje Evropské komisi v požadovaném rozsahu a požadovaným způsobem údaje o nakládání s výrobky s ukončenou životností (kromě odpadních pneumatik) a odpady ze zpracování těchto výrobků s ukončenou životností v České republice,

p) vydává po projednání s Ministerstvem průmyslu a obchodu stanovisko, zda určitý typ baterie nebo akumulátoru náleží do skupiny přenosných baterií nebo akumulátorů, průmyslových baterií nebo akumulátorů nebo automobilových baterií nebo akumulátorů,

q) vede seznam zařízení ke sběru nebo zpracování vozidel s ukončenou životností a zveřejňuje jej na portálu veřejné správy,

r) umožňuje dálkový přístup k datům o převzatých vozidlech s ukončenou životností obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který rozhoduje podle zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích o trvalém vyřazení vozidla z registru silničních vozidel, Policii České republiky, České inspekci životního prostředí, České informační agentuře životního prostředí (CENIA) a Státnímu fondu životního prostředí,

s) může vystavit protokol o ekologické likvidaci vozidla s ukončenou životností v případech, kdy není možné získat potvrzení o převzetí vozidla s ukončenou životností nebo neúplného vozidla v souladu s tímto zákonem; vystavení protokolu je zpoplatněno a poplatky jsou příjmem Státního fondu životního prostředí.

14.2. Ministerstvo průmyslu a obchodu

Ministerstvo průmyslu a obchodu vydává stanovisko k

a) žádosti o vydání oprávnění k provozování kolektivního systému a žádosti o prodloužení platnosti oprávnění k provozování kolektivního systému,

b) změně oprávnění k provozování kolektivního systému,

c) žádosti o předchozí souhlas s fúzí nebo s rozdělením provozovatele kolektivního systému,

d) zrušení oprávnění k provozování kolektivního systému.

14.3. Česká inspekce životního prostředí

Česká inspekce životního prostředí

a) kontroluje, jak jsou právnickými osobami, fyzickými osobami oprávněnými k podnikání a obcemi dodržována ustanovení právních předpisů a rozhodnutí ministerstva a jiných správních úřadů ve všech oblastech vymezených tímto zákonem,

b) ukládá právnickým osobám a fyzickým osobám oprávněným k podnikání pokuty za porušení povinností stanovených v tomto zákoně; současně může stanovit opatření a lhůty pro zjednání nápravy samostatným rozhodnutím; nápravné opatření může být uloženo i samostatně; nositelé těchto povinností jsou povinni jí na žádost prokázat zajištění plnění povinností stanovených tímto zákonem,

c) podává ministerstvu podněty k uplatnění vrchního státního dozoru,

d) podává krajskému úřadu podněty ke změně nebo zrušení povolení k provozování zařízení ke sběru nebo zpracování vozidel s ukončenou životností a podněty k vydání rozhodnutí o zastavení provozu zařízení při porušení povinností ze strany jeho provozovatele,

e) kontroluje, zda výrobce poskytuje informace pro demontáž vybraných vozidel s ukončenou životností,

f) kontroluje plnění povinností uložených provozovateli zařízení ke sběru vozidel s ukončenou životností při přebírání vybraných vozidel s ukončenou životností od konečného uživatele, zejména dodržování požadavku bezplatného převzetí.

14.4. Česká obchodní inspekce

Česká obchodní inspekce

a) kontroluje označování a plnění informačních povinností výrobců vybraných výrobků vůči konečným uživatelům při jejich uvádění na trh nebo do oběhu a dodržování stanoveného obsahu nebezpečných látek u baterií a akumulátorů,

b) kontroluje plnění povinností posledních prodejců zajistit zpětný odběr vybraných výrobků a informovat konečného uživatele o způsobu zajištění zpětného odběru; tyto osoby jsou povinny jí na žádost prokázat způsob zajištění zpětného odběru,

c) ukládá právnickým osobám a fyzickým osobám oprávněným k podnikání pokuty za porušení povinností, jejichž plnění je oprávněna kontrolovat; současně může stanovit opatření a lhůty pro zjednání nápravy samostatným rozhodnutím, nositelé těchto povinností jsou povinni jí na žádost prokázat zajištění plnění kontrolovaných povinností,

d) ukládá zákaz uvádět na trh, až do zjednání nápravy výrobcem, baterie a akumulátory, které nesplňují požadavky stanovené zákonem; hrozí-li poškození lidského zdraví nebo životního prostředí nebo již k němu došlo, může současně nařídit jejich stažení z trhu,

e) kontroluje dodržování podmínek poctivosti prodeje opětovně použitelných dílů z vybraných vozidel s ukončenou životností spotřebiteli.

14.5. Celní a finanční úřady

Celní úřady kontrolují, zda při dovozu elektrozařízení, baterií nebo akumulátorů je dovážené zboží označeno údaji podle tohoto zákona a zda výrobky uváděné tímto způsobem na trh splňují požadavky tohoto zákona (např. dodržení limitního množství těžkých kovů v bateriích a akumulátorech).

Celní úřady nepropustí zboží do navrženého celního režimu, jestliže dovozem baterií nebo akumulátorů ze zemí, které nejsou členskými státy Evropské unie, je porušen zákaz překročení limitního množství těžkých kovů v bateriích a akumulátorech nebo není dodrženo předepsané označení baterií nebo akumulátorů.

Celní úřady kontrolují, zda pro dovážené vybrané výrobky je v Seznamu výrobců zapsaná osoba zodpovědná za plnění povinností výrobce.

Generální ředitelství cel poskytuje ministerstvu, České inspekci životního prostředí a České obchodní inspekci informace ze svých evidencí a informačních systémů o odpadech, které byly vyvezeny z České republiky do zemí, které nejsou členskými státy Evropské unie, nebo které byly z těchto zemí dovezeny do České republiky, a dále o vybraných výrobcích, na které se vztahuje povinnost zpětného odběru a které byly dovezeny do České republiky ze zemí, které nejsou členskými státy Evropské unie.

Finanční úřady provádějí dohled ve své působnosti. V tomto smyslu bude provázána úprava navrhovaného zákona s příslušnými právními předpisy v oblasti účetnictví a daní, a to zejména v souvislosti s vytvářením finančních zdrojů na krytí budoucích nákladů na zpětný odběr, jak u jednotlivých výrobců, tak u provozovatelů kolektivních systémů. Případné návrhy na změnu příslušných zvláštních zákonů budou připraveny ve spolupráci s Ministerstvem financí.

14.6. Krajské úřady

Krajský úřad

a) rozhoduje o vydání, prodloužení a odnětí povolení k provozování zařízení ke sběru nebo zpracování vozidel s ukončenou životností,

b) vede a aktualizuje seznam povolených zařízení ke sběru nebo zpracování vozidel s ukončenou životností v rámci informačního systému (ESPI),

c) kontroluje plnění povinností stanovených tímto zákonem při sběru a zpracování vozidel s ukončenou životností a ukládá nápravná opatření v případě jejich porušení,

d) rozhoduje o zastavení provozu zařízení ke sběru nebo zpracování vozidel s ukončenou životností do zjednání nápravy při závažném porušení povinností ze strany provozovatele tohoto zařízení (zejména při neplnění povinností opětovného použití a využití v případě zařízení ke zpracování vybraných vozidel s ukončenou životností).

14.7. Obecní úřady

Obecní úřad ukládá fyzickým osobám pokuty za přestupky, kterých se fyzická osoba dopustí porušením povinností stanovených tímto zákonem.

Přílohy k zákonu

Příloha č. 1 – Skupiny elektrozařízení

I. Skupiny elektrozařízení, které se použijí do 14. srpna 2018

1. Velké domácí spotřebiče
2. Malé domácí spotřebiče
3. Zařízení informačních technologií a telekomunikační zařízení
4. Spotřebitelská zařízení a solární panely
5. Osvětlovací zařízení
6. Elektrické a elektronické nástroje (s výjimkou velkých stacionárních průmyslových nástrojů)
7. Hračky, vybavení pro volný čas a sporty
8. Lékařské přístroje (s výjimkou všech implantovaných a infikovaných výrobků)
9. Přístroje pro monitorování a kontrolu
10. Výdejní automaty

II. Skupiny elektrozařízení, které se použijí od 15. srpna 2018

1. Zařízení pro tepelnou výměnu
2. Obrazovky, monitory a zařízení obsahující obrazovky o ploše větší než 100 cm^2
3. Světelné zdroje
4. Velká zařízení, jejichž kterýkoli vnější rozměr přesahuje 50 cm, kromě zařízení náležejících do skupin 1, 2 a 3, zahrnující kromě jiného:

domácí spotřebiče, zařízení informačních technologií a telekomunikační zařízení, spotřební elektroniku, svítidla, zařízení reprodukující zvuk či obraz, hudební zařízení, elektrické a elektronické nástroje, hračky, vybavení pro volný čas a sporty, zdravotnické prostředky, přístroje pro monitorování a kontrolu, výdejní automaty, zařízení pro výrobu elektrického proudu

5. Malá zařízení, jejichž žádný vnější rozměr nepřesahuje 50 cm, kromě zařízení náležejících do skupin 1, 2, 3 a 6, zahrnující kromě jiného:

domácí spotřebiče, spotřební elektroniku, svítidla, zařízení reprodukující zvuk či obraz, hudební zařízení, elektrické a elektronické nástroje, hračky, vybavení pro volný čas a sporty, zdravotnické prostředky, přístroje pro monitorování a kontrolu, výdejní automaty, zařízení pro výrobu elektrického proudu

6. Malá zařízení informačních technologií a telekomunikační zařízení, jejichž žádný vnější rozměr nepřesahuje 50 cm

Příloha č. 2 – Minimální úroveň zpětného odběru vybraných výrobků v jednotlivých letech

Vybraný výrobek	2016	2017	2018	2019	2020	2021 a násl.
	%	%	%	%	%	%
Elektrozařízení*	41	45	50	55	60	65
Přenosné baterie a akumulátory	45	45	45	45	45	45
Pneumatiky**	50	70	75	80	80	80

Poznámky:

* V paragrafovém znění návrhu zákona bude dále stanovena minimální úroveň zpětného odběru elektrozařízení v jednotlivých skupinách elektrozařízení pro roky 2019 a následující.

** V povinné minimální úrovni zpětného odběru je již zohledněn úbytek materiálu z pneumatik, který je podle dostupných informací od 10-15 % hmotnostních.

Příloha č. 3 – Minimální úroveň využití, recyklace a přípravy k opětovnému použití odpadních elektrozařízení

Do 14. srpna 2018			Od 15. srpna 2018		
Skupina elektrozařízení	A	B	Skupina elektrozařízení	A	B
	%	%		%	%
1.	85	80	1.	85	80
2.	75	55	2.	80	70
3.	80	70	3.	-	80*
4.	80	70	4.	85	80
5.	75	55	5.	75	55
5. (výbojky)	-	80*	6.	75	55
6.	75	55	-		
7.	75	55	-		
8.	75	55	-		
9.	75	55	-		
10.	85	80	-		

Způsoby zpracování elektroodpadu v jednotlivých sloupcích pod písmeny A a B zahrnují:

A – využití odpadních elektrozařízení včetně komponentů, materiálů a látek, které zahrnuje všechny způsoby využití včetně recyklace a přípravy k opětovnému použití

B – recyklaci a přípravu k opětovnému použití odpadních elektrozařízení

* pouze recyklace

Příloha č. 4 – Ekonomické činnosti posledních prodejců

47.11 Maloobchod s převahou potravin, nápojů a tabákových výrobků v nespecializovaných prodejnách, pokud velikost prodejní plochy přesahuje 200 m^2

47.19 Ostatní maloobchod v nespecializovaných prodejnách, pokud velikost prodejní plochy přesahuje 200 m^2

47.29 Ostatní maloobchod s potravinami ve specializovaných prodejnách, pokud velikost prodejní plochy přesahuje 200 m^2

47.41 Maloobchod s počítači, počítačovým periferním zařízením a softwarem

47.42 Maloobchod s telekomunikačním zařízením

47.43 Maloobchod s audio- a videozařízením

47.52 Maloobchod s železářským zbožím, barvami, sklem a potřebami pro kutily

47.54 Maloobchod s elektrospotřebiči a elektronikou

47.59 Maloobchod s nábytkem, svítidly a ostatními výrobky převážně pro domácnost ve specializovaných prodejnách, pokud velikost prodejní plochy přesahuje 200 m^2

47.64 Maloobchod se sportovním vybavením, pokud velikost prodejní plochy přesahuje 200 m^2

47.65 Maloobchod s hrami a hračkami, pokud velikost prodejní plochy přesahuje 200 m^2

47.77 Maloobchod s hodinami, hodinkami a klenoty

47.78 Ostatní maloobchod s novým zbožím ve specializovaných prodejnách, pokud velikost prodejní plochy přesahuje 200 m^2

47.78.1 Maloobchod s fotografickým a optickým zařízením a potřebami

Ekonomická činnost posledních prodejců pod uvedeným kódem je specifikována podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1893/2006 ze dne 20. prosince 2006, kterým se zavádí statistická klasifikace ekonomických činností NACE Revize 2 a kterým se mění nařízení rady (EHS) č. 3037/90 a některá nařízení ES o specifických statistických oblastech, ve znění pozdějších předpisů, a sdělení Českého statistického úřadu ze dne 18. září 2007 o zavedení Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE)

Příloha č. 5 – Minimální recyklační účinnost procesů recyklace odpadních baterií a akumulátorů

	%
Olověné baterie a akumulátory	65
Ni-Cd akumulátory	75
Ostatní baterie a baterie a akumulátory	50

D. Zhodnocení souladu navrhovaného řešení s ústavním pořádkem České republiky

Navrhované věcné řešení je v souladu s ústavním pořádkem České republiky a vychází ze zásad uvedených v Ústavě České republiky a v Listině základních práv a svobod. Jedná se zejména o zásady uplatňování státní moci pouze v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon (čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod) a ukládání povinností jen na základě zákona a v jeho mezích a při zachování základních práv a svobod (čl. 4 Listiny základních práv a svobod).

Navrhované věcné řešení respektuje práva a svobody zakotvená v Listině základních práv a svobod. V souvislosti s upravovanou problematikou je relevantní zejména právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost obsažené v čl. 26 Listiny základních práv a svobod. Navrhovaná právní úprava bude mít povahu podmínek a omezení pro výkon uvedených hospodářských činností, přičemž bude splňovat ústavní požadavek úpravy na úrovni zákona a vyhovovat též zásadám pro stanovení mezí základních práv a svobod podle čl. 4 Listiny základních práv a svobod.

Navrhované věcné řešení rovněž respektuje práva uvedená v čl. 35 Listiny základních práv a svobod, konkrétně právo na příznivé životní prostředí a právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů, a zároveň provádí zásadu, podle které při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem.

E. Zhodnocení souladu navrhovaného řešení s právními předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie, obecnými právními zásadami práva Evropské unie a mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána

Příprava věcného záměru zákona vyplývá ze závazků České republiky jako členského státu Evropské unie. Účelem navrhované úpravy je transponovat do vnitrostátního právního řádu České republiky směrnici Evropského parlamentu a Rady 2012/19/EU ze dne 4. července 2012 o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (OEEZ), směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/66/ES ze dne 6. září 2006 o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech a o zrušení směrnice 91/175/EHS, ve znění směrnice 2013/56/EU, a směrnici Evropského parlamentu a Rady 2000/53/ES ze dne 18. září 2000 o vozidlech s ukončenou životností. Navrhovaná úprava dále vychází ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech a o zrušení některých směrnic (tzv. rámcová směrnice o odpadech), která je obecným předpisem pro veškeré odpady (s výjimkou těch, které jsou z její působnosti výslovně vyloučeny). Se všemi uvedenými směrnicemi je návrh věcného řešení plně v souladu.

Problematika odpadních pneumatik, na rozdíl od ostatních odpadních toků z vybraných výrobků (odpadní elektrozařízení, baterie a akumulátory a vozidla s ukončenou životností), není na úrovni EU přímo upravena žádným speciálním předpisem. Právní úprava v oblasti odpadních pneumatik proto vychází zejména z čl. 8 rámcové směrnice o odpadech (rozšířená odpovědnost výrobce).

Na navrhovanou úpravu se nevztahuje judikatura soudních orgánů Evropské unie ani obecné zásady práva Evropské unie.

Na navrhovanou úpravu se nevztahují žádné mezinárodní smlouvy, jimiž je Česká republika vázána.

F. Předpokládané sociální dopady a dopady navrhovaného řešení na životní prostředí

Navrhované věcné řešení nemá žádné sociální dopady včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé a národní menšiny. Osoby se zdravotním postižením návrh zvýhodňuje, pokud jde o povinnost platit poplatek na podporu sběru, zpracování, využití a odstranění vozidel s ukončenou životností.

Navrhovaná právní úprava může mít přímý pozitivní dopad na životní prostředí.

G. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhované věcné řešení nemá žádné dopady ve vztahu k zákazu diskriminace, ani z hlediska ochrany soukromí a osobních údajů.